

Tüm kitap severleri Saklı Kütüphane'ye bekliyoruz.

Not.

Bu e-kitap tanıtım amaçlıdır. Sevdiğiniz bir yazarın zarar görmesini istemiyorsanız ön izleme yaptıktan sonra beğendiyseniz lütfen satın alınız. Hiç birşey baskılı bir kitabı elinize alıp okumanın vereceği keyfi veremez

Orodruin & Kahin

www.e-kitap.us

TUM ESERLERI 1

ŞİİRLER 1

nâzım hikmet

ilk şiirler • 835 satır • sesini kaybeden şehir

{ kutupyıldızı kitablığı }
119

TÜRK SANATÇILARI D Z S

Birinci basım 1975
kinci basım 1976
Üçüncü basım 1977

NAZIM H KMET

TÜM ESERLER I
Ciltler 3

LK RLER
835 SATIR
SES N KAYBEDEN EHR

Hazırlayanlar
erif Hulûsi/Asım Bezirci

CEM YAYINEV

LK RLER

Açıklama

«İlk İirler» ile «835 Satır» ve «Sesini Kaybeden ehir»in birinci basımında bazı özel isimlerle ekler arasına kesme i areti konulmamıdır. Tutarlık sağlamak amacıyla, tarafımızdan, bütün özel isimlerden sonra gerekli kesme i areti konulmuştur.

«İlk İirler»in altındaki rumî tarihlerin yanında kök eli parantez içinde milâdî karlıkları gösterilmiştir.

A. B.

**YAYIMLANMAMI
LK RLER**

FERYÂD I VATAN

Sisli bir sabahtı henüz
Etrafı bürümü tü bir duman
Uzaktan geldi bir ses ah aman aman!
Sen bu feryâd ı vatanı dinle i it
Dinle de vicdanına öyle hükmet
Vatanın parçalanmı ba rı
Bekliyor senden ümit.

20 Haziran 1329 [1913]

MEHMET ÇAVU A!

Vatan için ey kahraman
Hayatına hor baktın
Arslan gibi saldırarak
Namertleri hep yaktın
Kur un bitip tüfe in de kırılınca
Dü manına ta attın
Bu besâlet kar ısında hangi kale
dü mez ki
Bu ecaat kar ısında hangi **dü man**
kaçmaz ki
te senin dü manın
Tabî ki kaçacak
Yine büyük Türk adı
Da lar ta lar a acak
Yine Türkün bayra ı
Kaleleri yıkacak
Yine Türkün gemisi
Denizleri a acak
Yine Türkün sanatı
Avrupa'ya ta acak
Yine Türkün sinesi
Vatan a kıyla dolacak
te bunlar emin ol
Emin ol ki olacak
Yine Türkün tarihi
Yıldızlı sahifeler yazacak.

22 ubat 1330 [1914]

B R B A H R Y E L N N A Z I N D A N

Musikim düdüğ
Hayatım deniz
Biz deryada gezeriz
Bize derler Turguto lu
Yakarız yıkarız biz cihanı
Ölüm kar ımızdadır anbean
Vatan u runda ederiz fedâ yi can
Topumuzdan çıkan gülle
Eder her tarafı tarumar
Vatan u runda fedâ yi cana
Benim gibi çok ki iler var.

3 Kânunuevvel 1330

YANGIN

Yanıyor! Yanıyor! Müthi tarrakalar
Çekiyor agu una o adüvv i be er
Valdeler haneler yetimler
Semaya kalkmı istimdat eden eller
Valdesiz pedersiz kalmı masumlar
Gaipten halikten medet bekler
Bir zaman pür gurur gezen zenginler
İmdi hakir
Bakıyor bu nâr ı cehenneme gözler dalıyor
A ır a ır
Her yerde âh ü enin
Her yerde iftirak
Talilerine isyan ediyor
Bütün bu halk.

6 Kânunuevvel 1330 [1914]

OLMA MA LUP!

Galipleri herkes sever
Ma luplardan nefret eder
Haklı haksız olsun ma lup
Yine herkes nefret eder
Onun için ey vatanda
Hiç bir zaman olma ma lup
Yürü yürü da deniz a
Hiç bir vakit dönme geri
Zira ma lupların yolu geri
Anla bunu ey arkada
Ma luplara ölmek iyi
Onun için ey vatanda
Hiç bir zaman olma ma lup

VATANA!

Ey zavallı vatanım
Neden böyle a lıyor
Neden midir, çünkü ona
Evlatları bakmıyor

O ul — Bakmaz isem ben sana
Haram olsun Türklük bana
te ana gidiyoruz
Vatan için ölmeye
Gidiyorum ölece im
Dönmecece im geriye

Ana — Git o lum git
Vatanına hizmet et
Vatan için kanını
Her eyini feda et
Ni anlına köyüne
Her eyine veda et

O ul — Gidiyorum ben ana
Selam söyle babama
Yavukluma söyle ki
A lamasın hiç bana

A MON ONCLE (x)

Tu n'est pas mort
Tu n'est pas mort
Tu vit encore
Tu vivra toujours
Dans le coeur de ta patrie.

(x) iirin çevirisi öyledir:

DAYIMA

Sen ölmedin
Sen ölmedin
Hâlâ ya ıyorsun
Her zaman ya ıyacaksın
Kalbinde yurdunun.

(Çev. A.B.)

EH T DAYIMA

ntikamım alın diye
ehit dayım inleme
Rahat otur
Bana bakıp beni öyle titretme
ntikamın alınacak sen ey
ehitlerin evladı
ntikamın alınacak sen ey
O uzların ahfadı

(BEN M DAYIM)

Dayım! Dayım! Oydu büyük kahraman
Benim ulu Türk gö sümü
te oydu kabartan
Bana büyük kahramanlık eserleri gösteren
Bana âli fedakârlık dersleri hep veren
Vatan için fedâ yi can etmenin
Usulünü ö reten
Millet için ölmenin
Büyüklü ünü telkin eden

IRKIMA

Ey ırkım sen bir zaman
Avrupa'yı titreten
stanbul'u fetheden
Fâtihlere maliktin
Ate saçan sahralarda harp eden
Cengâvere sahiptin
Bir zamanlar Avrupa
Cehl içinde yüzerken
Yine sen ey ırkım
Im i vakte â inâ
Âlimlere maliktin
Neden bugün Avrupa
Sana meydan okusun
Neden bugün
O cehalet yuvası
Sana ilim ö retsin.

(**EH T DAYIMA MABAAT**)

ntikamın almak için
nleyecek semalar
ntikamın almak için
Kükreyecek denizler
ntikamın alınacak
ehit dayım inleme
Rahat otur
Bana bakıp beni öyle titretme

(**EH T DAYIMA MABAAT**)

Neslimin me rıkını bana oydu gösteren
Türklü ün sanatını bana oydu ö reten
Bunun için ben dayımı severim
Ona kar ı kalbimde
Pek ulu bir hürmet beslerim

Haziran 1331

ÇELİK

Çelik çelik i te benim öz babam
Zaferimi temin eden kılıçları
Hep yapan
Fütuhaata yardım eden
Toplarını hep döken
Dü manımın titredi i
Süngülere heybet veren
Denizlere hakim olan
Donanmamı ihsan eden
Türk ruhunda bir sanat
Hislerini ir at eden
Garba arka askerli in
Fenlerini ö reten
Gökyüzünde tayyareler uçurtan
Denizlerin altında tahtelbahir yürüten
Benim öz babam çeliktir

INTIKAM

ntikamım alın diye ba ırıyor
Haç asılmı camiler
ntikamım alın diye ba ırıyor
Süngülenmi masumlar
ntikamım alın diye ba ırıyor
Öksüz kalmı yetimler
ntikamım alın diye
Hep a lıyor dedeler
ntikamım alın diye
Hep inliyor semalar
ntikamım alın diye
Ba ırıyor Rumeli
Sen ey ulu neslin evlâdı
Bu feryada susacaksın öyle mi?

BEN M ANLADI IM

Çelik pençe, demir bilek ve kavi kol
Keskin bakı ;
Geni gö üs, sert çakı
Lâzım bize deniz gibi bir akı ....

Bakır çehre, ate kanlı, pek canlı
Bir Türk genci
Denizlerde; tek inci
te benim anladım: «Gemicî!»

BEKLERKEN

Gözlerim yollarda beklerim seni
Koyu karanlıklar üzüyor beni
Saatler geçiyor gelmedin hâlâ

Semada yıldızlar o gelmez diyor
Ruhum bu hitapla bezgin eriyor
Kalbimi acı bir üphe buruyor
Saatler geçiyor gelmedin hâlâ

Gördün mü sen onu do an ay söyle
Öldürüyor beni beklemek böyle
Saatler geçiyor gelmedin hâlâ

1334 [1918] Yaz Kadıköy

FIRTINADAN SONRA

Niyazi Nihat'a

Gökyüzü bulutsuz mavi bir ülke
Çırpınır köpükle lâcivert deniz
Kar iki sahiller bir renksiz gölge
Her taraf uyuyor her taraf sessiz

Siyah kayalarda bükülmü beli
Ak saçlı ana gözleri nemli
Ufukta bir küçük beyaz yelkenli
Görünce semaya açıldı eli

Tam bugünle dört gün oldu gideli
O lum Hasan daha hâlâ gelmedi
Poyraz vardı deniz olmu tu deli
Gitme dedim gitme o dinlemedi

Anne bu poyrazın üç gün elinden
Aç yattık katıksız ekmek yedin sen
Südünü hiç helâl eder mi ana
Onu aç yatıran nankör o luna

Kocamı da yediği aç gözlü deniz
Kundakta o luma a ladım sessiz
O lumu ayırma benden Allahım
«Hasan»ı isterim senden Allahım

Duası bitmi ti indi kayadan
Dedi: Acır bana elbet Yaradan

Günler böyle geçti gelmedi o lu
Matemli gözleri ya ile dolu
Bir sabah Ay e'yi buldular ölü
Kınalı saçları köpük örtülü

**«BENCE SEN DE İMDİ
HERKES GİBİSİN»**

Gözlerim gözünde aklı seçmiyor
Onlardan kalbime sevda geçmiyor
Ben yordum ruhumu biraz da sen yor
Çünkü bence imdi herkes gibisin

Yolunu beklerken daha dün gece
Kaçıyorum bugün senden gizlice
Kalbime baktım da i te iyice
Anladım ki sen de herkes gibisin

Büsbütün unuttum seni eminim
Maziye karı tı imdi yeminim
Kalbimde senin için yok bile kinim
Bence sen de imdi herkes gibisin

334 [1918] Yaz Kadıköy

DEN ZE

hsan Kadri'ye

Co ey deniz kudur, atıl, dalgalan
Haykır inle köpür çatla çalkalan
Geni enginlerin bir mezar olsun
Siyah ufukların rüzgârla dolsun

Es ey ta kın rüzgâr yık parçala es
Seni ölü istemem duymak ba ka ses
Duyulsun uluyan sesin yalnız
Sönsün semanda en son kalan yıldız

334 Yaz Kadıköy

SAM YE'N N KED S

Ye il deniz gibi gözleri vardı
Beyaz tüyleriyle bir küme kardı
A zını süsleyen sedef di lerdı
Baygın nazarı tâ ruha i lerdı

Severken aldatıp birden kaçardı
Ok arken apansız pençe açardı
Onda bir kadının gururu vardı
Sürmeli gözlerinden riya akardı

O GECE DENİZ

Birden rüzgâr hayat gibi esince
Karanlıklar a ır a ır gerindi
Denizdeki içli hayat bu gece
Sonu gelmez ölümden de derindi

Bu ilâhî büyüklü ün nefesi
Doldurmu tu nihayetsiz bo lu u
Andırırdı hayattaki son sesi
Dalgaların sahildeki solu u

«KUTUP YILDIZI»

Ya lı duaların sessiz mâkesi
Sönmeyen ümidin sönmez yıldızı
ulenden akıyor teselli sesi
Yıldızlar güzeli gemici kızı

Her billurî mavi gece denizde
Bize sevgiliden selâm getiren
Selâmet yıldızı sen gemimizde
Bir peri kızısın â ıkın da ben

Issız denizlerde teselli veren
Sonsuz âlemlerin gümü merkezi
Ümit gibi parla, parla sönmesin
I ı ndan mahrum etme sen bizi

ÖLÜMÜN SIRRI

Ölümün sırrını sordum bir gence
Güldü de bu âni suale önce
Ölüm dedi, ölüm bir hiçtir bence
Gençli imi yalnız a k ile ördüm

Rast geldim ak saçlı bir ihtiyara
Lanetler ederdi bir eski yâre
Sorunca ölümü dedi bir çâre
Çünkü rüya gibi bir hayat sürdüm

Bu sırrı sorma a karar verdim ben
Hayatı hicranla dolu ölüden
Baktı bo gözlerle âyet okurken
Dedi ben hayatı ölümden gördüm

«MAZI»

Kalbimde maziden bugün izler var
Her siyah saatim bu izle erir
Ruhumu geçmi in hicrânı sarar
Do anlar ölür ölen dirilir

Anladım hayatmı mazinin adı
Yıllara karı an her ey ses verir
Hasretle doludur geçmi in yâdı
Mazinin eleme bile tatlıdır.

EZELÎ SEVG

Mukaddes a kları inkâr ederdim
Yabancı illerde sevgi ararken
lâhî duygular hayalmi derdim
Ak saçlı ba ınla yanımdayken sen

Kimsesizim i te sessizim bugün
Kalbimde solucu hislere kin var
lâhî duygular sendeymi o gün
Ana mezarında bak ruhum sızlar

«B R KI »

Yâdınızda mıdır o çok karlı gün
Bir kı ın elinden tanı mı tık biz
Bastı ımız yerler beyazdı bütün
Yâdınızda mıdır o çok karlı gün

Yollarda bu kadın acep ne arar?
Demi tim uzaktan sizi görünce
Bembeyaz bir gece hazırlarken kar
Yollarda bu kadın acep ne arar?

O kı ı bahar da unutturamaz
imdi yalnız sizle dolu kalbime
Ruhumu zapteden ey ûh sihirbaz
O kı ı bahar da unutturamaz

«MÜTAREKE GECELER »

Ne canlı bir ık, ne bir yolcu var
Karanlık sokaklar kimsesiz, sessiz
Siyah gecelerden teselli arar
Hayata darılmı üç ki iydik biz

Yolumuz bu ölen ehrin vaktiyle
Zevk ile ya ayan en en yeri ydi
imdi duymuyorduk bir nefes bile
Bugün onlar mazi gibi eridi.

Hepimiz hicranlı, hepimiz yaşlı
Ölöp ya atma a etmi tik yemin
Gamlı ruhlarımızda nurdan bir paslı
ehit karde lerin ya attı ı kin

El ele böylece ilerlerken biz
Gölgelerde ayak sesleri soldu
Dört omuza uzanan bir tabut sessiz
Sokaklarda a ır a ır kayboldu.

Ölümü dü ünüp olmadık mebhût
Neden bu bizleri bir yasla sarsın?
Ey siyah yolların yolcusu tabut!
Sana gıpta ettik, sen bahtiyarsın.

Yıkılan bir yurdun harabesinde
Öten bayku ları dinlemedin sen
Zafer günlerinin zevki var sende
Mazinin yâdıyla inlemedin sen...

1334 [1918] Sonbahar
Hamidiye Kruvazörü

BİR HÂTIRA

kimiz yan yana ilerliyorduk
O gece ilk defa konu tum sizle
Birbirimize çok sualler sorduk
Asıl tanı ırken gözlerimizle

Sizde sır dolu bir güzellik vardı
ri gözleriniz tâ ruhu sarardı
Kalbimde yer tutan her ey karardı
Bende bıraktı mız çok derin izle

VİRAN D YAR

Gündüzsüzüm her saatim bir siyah gece
Burda ömrün hiç zevki yok hicranları çok
Rastgelmedim bu illerde gülen bir gence
Her şey kalbi kemiriyor bir zehirli ok

Kime baksam gözlerinde derin bir kin var
Benli inin tâ içinden yaralı herkes
Bu vatanda pek ate li esiyor rüzgâr
Her ocaktan yükselmekte bir hummalı ses

Bu elemin sebebini her kime sorsam
Viran ücra ufukları bana gösterdi
Buraları bir mazinin öldü ü yerdü
Evlâtları istikbalden bekler intikam

**«YILLAR GEÇT YÂRDAN
HÂLÂ GELMED HABER»**

Yıllar geçti yârdan hâlâ gelmedi haber
O vefasız yad ellerde acep ne eyler?
Rüzgâr ona dertlerimi bari sen anlat
Git kaygusuz en gönlüne biraz elem kat

Ayrılmı tım ben onunla bir karlı gece
Hatırlamaz o geceyi belki iyice
Yıldızlarla parıldayan bir sema gibi
Ya dolmu tu pek sevdi im siyah gözleri

Yıllar var ki o bakı ı dü ünerekten
A kımızı ölmeyecek zannetmi tım ben
Bu hissimde yanılmamak ümidi bugün
Beni biraz ya atıyor i te onunçün:

Rüzgâr ona dertlerimi ne git ne anlat
Ne de gelip hasta ruha daha elem kat

**«BİR HAYAL ARADIM
MEYHANELERDE»**

Ahular bezminde bade nû ettim
Yıllara karı an o hayat nerde
Ayrılık hüznünü ben de gû ettim
Hicranı avuttum viranelerde

Sakiyan payime açardı dâmen
Gönlümün hicriyle neyler inerken
Bugünse derdimle ba ba ayım ben
Bir hayal ararım meyhanelerde

Yârimin gözleri vermiyor huzur
Kalp yalnız onların yâdıyla vurur
nemez ruhuma bir yabancı nur
Anarken ben onu bo lanelerde

«RÜBAP»

Uzakta inleyen u rübap neden?
Böyle gecelerden teselli arar
Ruhuma â inâ bu titremeden
Anladım onun da bir hicranı var

Her nâme bir hayal ya atıyordu
arkın efsaneli kö elerinden
Geçenler durup bu kim diye sordu
Gecenin koynuna füsün serperken

Ruhları uyutan bir ûh sihirbaz
Bu içli kadının nermin elleri
Elinde inleyen o esirî saz
Tasla mı uyuttu en sahilleri?

NTIZAR

Bir müteverrimenin ba ucunda

Ölecek anladık artık iyice
Kalbimiz imdiden hicrile dolu
«Her günün ufkunu sarınca gece»
«Diyoruz belki son ak amdır bu»

Hayata gözleri yorgun hummalı
Her yeni sabahtan ümit arayan
Bu kadının ruhu çok muammalı
Gülüyor a zından bo andıkça kan

Biz bugün en acı yarayı de tik
Elemle inlerken imdi kalbimiz
Bilmem ki neden hiç dü ünmemi tik
Aynı uzun yolların yolcusuyuz biz

«HAK YOLLARI»

O yollardan kervan geçmez ku geçmez
Oralarda nur doludur her gece
Yürüdükçe uzar uzar günlerce
O yollardan kervan geçmez ku geçmez

O ta lıklar asırlardır kimsesiz
Fakat bugün i te onun ezeli
Sükûtunu ihlâl eden yalnız biz
Yürüyoruz hakkı sezdik sebzeli

RÜYA

Dün gece rüyamda gördüm ben sizi
kimiz sahilde beraber mi iz
Enginde soluyan yorgun denizi
Saran ufuklara ruh olmu uz biz

Ak benekli siyah tülüyle gece
Alırken bir solgun günü koynuna
Gözlerin mahmurdu senin gizlice
Bir buse kondurdum güzel boynuna

El ele gülerken her en yıldıza
Saadet çok uzun sürecek sandım
Hayat dedi imiz o fettan kıza
Aldanmak isterken birden uyandım

imdi ne gece ne deniz ne de siz
Görmüyorum artık o nurlu yeri
Elemle inleyen kalbimde yalnız
Biçare iirim kafiyele

TESADÜF

Dün ak am yine ben görmeseydim sizi
Zaman öldürmü tür derdim sevgimizi
Bence siz imdi bir yabancı iken neden
Kalbimde hâlâ o ilk a kımın izi

Anladım benden ne kadar kaçsanız siz
Yine mazimizle ba lıyız ikimiz
Ke ke birbirimizden uzak bulunaydık da
Dün ak am tesadüf etmiyeydik biz

B R GURUP

Bembeyaz bulutlar kırmızıla tı
Sonra yava yava deminki renksiz
Göklere renk veren bir ziya ta tı
Açılırken hulyalı enginlere biz

Ufuklar dumansız ve yelkensizdi
Sahiller uzakta solgun bir izdi
Sönen gün sularda gölgeler çizdi
A ır a ır nefes alırken deniz

HAYAL YOLLARI

Hayal yollarında emeller sönmez
Oralara bin nur ya ar her gece
O yollara sapan bir daha dönmez
Yürüdükçe uzar, uzar, günlerce

O yollarda her gam, her acı erir
Ve göklerden bir ses der ki ilerle
O yollardan nice bin âk air
Hâlâ geçiyorlar kabilelerle

Hepsinin dilinde efsâne i a k
Hepsinin kararan gözleri yorgun
Hepsinin dilinde efsâne i a k
Kalpleri bir kara sevdıyla vurgun

Önlerinde vecde gelmi sallanan
Eslâfın gölgesi bir siyah bu u
Ellerinde bir gül var ki rengi kan
Geçmek istiyorlar bu sonsuz yolu...

1334 [1918] Sonbahar ADA

«KÜÇÜK DÜ ÜNCCELER MDEN»

1

Sinemde hülyamın lo gölgesine
Ezelî geceler ar ı dola tım
Uyup ilhamımın ölgün sesine
Sonsuzlu a giden yolları a tım

Yarılınca birden ebedin gülü
Dedim ki bir sırla varlık örtülü
Çekince gözümde bu siyah tülü
Yine bir hiçli i gördüm de a tım

1335 1919 İkbahar Kadıköy

3

Daldım da denizin lo luklarına
Sardı her uzvumu acı bir korku
Belki çıkmam dedim ben de yarına
Kimbilir kaç gözü cezbetti bu su..

Maziye karı mı bugün her biri
Kaç ruhu dinledi derinlikleri..
Gidenler bir daha dönmüyor geri
Sonsuzluk arzuya en feci pusu

1335 [1919] Yaz Hamidiye

4

Soluyan rüzgârın nefeslerinden
Bir sa a bir sola kımıldanarak
Sallanan bir kuru dal üzerinden
Omzumun üstüne dü tü bir yaprak

Sararmı bir kadit el gibiydi bu
Omzumdan kayarak ilk ok ayı ı
Akıttı ruhuma so uk ve kuru
Ölüm dü üncesi denilen kı ı.

Demek ebediyen yattıktan sonra
Son damlamı emen bir dal üstünden
Kimbilir belki de uyup rüzgâra
O lumun omzuna dü ece im ben

O ak am yollarda gezip bo yere
Bu fikre zıt çıkan bin sebep saydım
Yine teselliler bulurdum ömre
Yaprak oldu uma emin olsaydım...

1336 1920 Kadıköy K1

« A R »

«Yahya Kemal'e»

Her gün daha dalgın görürdüm onu
Bu ıssız beldenin sokaklarında
En acı gülü ün sezdim yolunu
ri gözlerinin nemli akında

Bir gün bakmı tım da gitti i yere
Kimdir diye sordum ben geçenlere
Dediler bir air küskündür ehre
Mersiye dola ır dudaklarında

1335 [1919] Peyki evket
Torpedo Kruvazörü

DENİZLER ARZUYA
EN FENA PUSU

Baktım da denizin bo luklarına
Sardı her uzvumu acı bir korku
Belki çıkmam dedim ben de yarına
Kimbilir kaç gözü cezbetti bu su

Bo lu a karı mı bugün her biri
Kaç ruhu dinledi derinlikleri
Gidenler bir daha gelmiyor geri
Denizler arzuya en fena pus

1335 Sonbahar Peyki evket
Torpido Kruvazörü

B R MUHAC R N A ZINDAN

Geride bırakıp dumanlı bir iz
Bozulan ordunun arkasında biz
Yurdundan kovulmu alnımız yerde
Geldik dert katma a daha bin derde

Yâdını ta ıyıp geçmi zamanın
O ıssız yollarda dökülen kanın
Renkleri titriyor gözlerimizde
Bir feci bozgunun ah! bizde bizde

Hamidiye Kruvazörü

BİR MUHACİR
KADININ A ZINDAN

Y NE AK AM OLDU

Yine ak am oldu karardı sular
Bo da larda kaval akisleri var
Göllerden kayboldu beyaz ku ular
E ilen dallarda inliyor rüzgâr

Gümü çivilerle sema gerildi
Gecenin gölgesi dü tü ovaya
Lâleler sarardı güller serildi
Bülbüller â ıktı do acak aya

1335 Yaz Ni anta 1

«YALNIZ»

Hummalı ruhları sevda sarar da
Her gencin yanında bir sevimli kız
Dert gibi karanlık uzun yollarda
Yine ben yalnızım her gece yalnız

Mazide tattı im sergüze tleri
Ne kadar getirmek istesem geri
O eski günlerin imdi her biri
Kalbimde geçti im yol kadar ıssız

1335 1919 Yaz Kuzguncuk

«ONLARA»

Gönlümün yolları öyle ıssız ki
Görmedim üstünde bir rüya bile
Bu bo luk içinde uyurdum belki
Ben de ok anılsam bir kız elile

Gördükçe sevi en mesut çiftleri
Sızlıyor kalbimin en ince yeri
Bu güzel kızların neden hiç biri
E lemez bu gönlü teselli ile

1335 [1919] Kadıköy

ÖLDÜKTEN SONRA

Dalmı tım mazinin ölgün sesine
Evinin önünden geçiyorken dün
Geçmi zamanlara a ladım yine
Hülyamda ya arken o güzel yüzün

Neden bugün bu ev böylece ıssız
Nerde eski günler nerdesin ey kız
Sensiz gönlüm imdi yalnız, yapyalnız
Derdini sararken bir eski hüzün

Gel bari hayali yakın gel sokul
Bu hasta gönülden bir teselli bul
Bak o da maziye a layan bir dul
Birbiri üstünden geçtikçe her gün

Niçin solmayan bir sarı güldün
Nasıl oldu bilmem ne çabuk öldün
Kara topraklarla sen mi örtüldün
Gözlerin gözümde ya ıyorken dün

Bir mezar mı sana son açılan yer
Sen gibi güzeller ölürse e er
inandım ki bazan ya ar ölüler
Eski sevgililer önünde bütün

1335 Sonbahar Kadıköy

ONA

Bir sonsuz hiçli in koynunda sevdam
Her gün biraz daha derinle irken
Niçin yıkılmıyor ba ıma bu dam
Yenilmez acıyı fazla tattım ben

Gelmedim sesinle bir dem elele
Bakmadım gözüne bir kere bile
Beynimi kudurtan bu humma ile
Dü ersem günahkâr emin ol ki sen!..

1335 Kuzguncuk Sonbahar

«GÜL»

Masal

Bundan nice bin yıl evvel Hint illerinde
htiyar bir ahın dilber bir kızı varmı
Güzel sultan en hulyalı emellerinde
en gönlünü a latacak bir a k ararmı

Dertlili e heveslenen bu dilber peri
Bulamamı gönlünü râm edecek bir yâr
Etrafında ahû gözlü esireleri
Bir altın taht üzerinde gezmi bin diyar

Bir gün yine ate li bir çöl geçerlerken
Gece olmu sultan inmi altın tahtından
Gümü telli erganunlar inlerken birden
ahın kızı mu ber imi yine bahtından

Diz çökerek birer birer çekilmi herkes
Hint güzeli derdi için secdeye varmı
Ufuklarda ölüyorken en son kalan ses
O «Buda»dan hâlâ büyük a kı ararmı

Benli ini bir rüyanın serinli inde
Yava yava terkederken bu güzel sultan
Birden sırma çadırının derinli inde
Peyda olmu tunç tolgalı bir atlı civan

Bunca yıldır aradı ı bu emeline
Tam kavu mak isterken artık bu tatlı
Rüya devam edememi Hint güzeline
Gülümseyip hayal gibi kaybolmu atlı

Uyanınca a kın yalnız rüyada yeri
Oldu unu anlamı tı bu Hint sultanı
Birden sokmu genç gö süne demir hançeri
Çöle akmı damla damla kırmızı kam

Diyorlar ki bugün ordan geçen her kervan
Kızıl renkte hiç solmayan bir gül görürmü
Bu çiçe in etrafında bir kırmızı kan
Tâ ezelden ona sönmez bir hâle örmü

1335 1919 K1
Hamidiye

»_

«MUHAC RLER»DEN BAZI PARÇALAR

«Birinci perde»

1 — «Fikret»

Geceler, geceler durgun geceler.
Ben gibi elemle yorgun geceler,
Yine teselliye muhtacım sizden,
Ruhları uyutan eleminizden...
Gelmedi bir haber yine a layın
Alınca matemli çatkı ba layın
Hicranla uykusuz geçen geceler
Tükenmez yasımı içen geceler
Siyah gölgeleri dökülmü yer, yer
Geceler, geceler ıssız geceler
Yıldızsız geceler .....

« ikinci perde »

2 — « Fikret »

Kaç yıl var ki rahat etmedik bir an
Gönüllerde elem serhatlerde kan
Hicreti tadalı geçmedi bir gün
Yetmezmi gibi de bu kadar hüznün
Bak yine açıldı hicran yılları,
Al giden benizler ya döner sarı,
Ya, yıllar geçer de gelemes haber
Gözleri yollarda analar bekler ....

« Üçüncü perde »

Hastaneyi anlatırken

3 — « Süreyya »

Viran ko u larda solgun benizli
Yaralılar yatar, hepsinin gizli
Ahları bir derin mırıltı gibi
Yükselir, gecenin atarken kalbi...
Siyah dehlizlerinde gölgeler uzar,
Nemli havasında eski bir mezar
Serinli i vardır karanlıklardan,
Sızıyormu gibi damla damla kan
Ta lara süzülür, sönük bir ık
Lekeli bir sedye i te u yı n
Duvarın yanında, önde bir fener
Hiçli e giderken yeni ölenler
Yine acı, acı bir ses haykırır
Burası ölümün ilk adımdır ....

1335 K1 Hamidiye Kruvazörü

GÜNAHLARIMDAN

Uhrevî cennete aldanmıyoruz

Kalbimizde artık yok eski yerin
Seni korkuyla da biz anmıyoruz
Hiçlikte bir varlık gösteren ey din!..
Ebedî hayata inanmıyoruz

Sana tapanlara lâıksan e er
Ezilen kalplere biraz ümit ver.
Ölüme bir ba ka teselli göster
Uhrevî cennete aldanmıyoruz!..

1335 K1 Merkez Hastanesi

GÖRMEDİM KULUNUN BAHT YARINI

Yarabbi yarattın bu gönüllere
Ne eyle beraber gözya larını
En büyük azabı kattın bu ömre
Her dem dü üdürüp bize yarını

Sana iman eden her temiz kalbi
Bile dü üdüren varlı m gibi
Akıl bu sırra da ermez Yarabbi
Görmedim kulunun bahtiyarını

1335 [1919] K1 Erenköy

**BİZ GÖ ÜS VERDİKTİ
EN RÜZGARLARA**

Deniz enginlerde aldı ı hızdan
Ayaklarımızda köpüklenirken
Sular geçiyordu saçlarımızdan
Dalarken engine karde imle ben

Gö sümün üstünde o güzel ba ı
ndik de yan yana ıslak sahile
Topladık koynundan bin deniz ta ı
Uzayan kumsalda ko up el ele

Bembeyaz bir duman halinde sular
Serperken dalgalar sararan kıra
Matemler içinde biten sonbahar
Biz gö üs verdikti en rüzgârlara

DÜ ÜN HED YES

Hafize Hanıma

Ne eyi tatmamak mümkün müdür hiç
Hayatın en mesut bir günündeyiz.
Sarmalı kalpleri ölmez bir sevinç
Bir peri kızının dü ünündeyiz.

Aldınız beldenin en güzelini
Doktor bey do rusu bahtiyarsınız
Herkes vermezdi öyle elini
Güzeller güzeli bir tek kızımız

kiniz ba ba a aynı yastıkta
Uyutun hayatın elemelerini
Bu solgun yazıya bir gün baktıkta
Bahtiyar olanlar dü ünün beni

1335 Kadıköy

ACILARIMDAN

ri damlalarla dolu gözleri
Her gece sofrada karde im neden?
Sarıyor koluyla bo kalan yeri
«Hep onun» yüzünü biz dü ünürken.

te dudakları sarardı yine
Gö sünü i irten u hıçkırık ne?
Yoksa o isim mi gelir diline
Küçücük mazini dü ündükçe sen

1335 Kadıköy

2

Belli ki karde im darılmı yine
te ak yüzünden üç damla kaydı
E olmak istedim ben elemine
O bana küserek bin sebep saydı

Dedim ki: Yüzünde yine ya lar mı?
Küçücük hanımlar hiç a larlar mı?
Dedi: A lar mıydım, hiç üphe var mı?
Benim de yanımda annem olsaydı

1335

3

I ıklar söneli üç saat oldu
Vakit geç karde im haydi yatsana
Bak ıssız evlere karanlık doldu
Hiç korku vermez mi geceler sana?

— Korkmam gecelerden bırakın beni
Bitmez dertlerimle ba ba a emi?
Dü ündürüyor da ya lar annemi
Çok tatlı geliyor a lamak bana

1335

ARKANDAN...

Nerde öldün bilmem nerde mezarın?
Hangi ilde verdin son nefesini
Bana yalnız öldü dediler seni
Nerde öldün bilmem nerde mezarın?

Arkandan döküldü iki damla ya
Maziye karı tın sen de ey kadın
Biraz da dillerde dola ıp adın
Arkandan döküldü iki damla ya

1335 Kadıköy K1

G DEN GEM C LERE

«Gemici arkadaşlarım»

Bo azın suları ne kadar durgun?
Sahilde soluyan dalgalar yorgun
Çırpınan bir siyah kanat gibidir..

Uzaktan akseden u acı ses ne?
Gömülüp göklerin lo sinesine
Kaybolan karartı bir gemi midir?

Gidenler bir daha dönmezse e er
Açılıp kapanan u kızıl fener
Ölen gemicinin co kun kalbidir.

Bu uzun yollardan döndür de geri
Yarabbi sen koru bu gidenleri
Onlar da bir evin tek sahibidir.

1335 1919 K1 Kadıköy

AK AM H SLER ...

Kırın tâ sonunda ufka yaslanan
Da ların sırtında lo gölgeler var;
Dumanlı yollarda parça parça kan
Halinde karardı biriken sular...

Matemle yayılan bu ihti amın
Mutlaka önünde durup döneyim
Alınca rengini sönen ak amın
O zaman sorarım ben kimim? neyim?..

1336 1920 K1 Kadıköy

«GECELER M»DEN

**Celal'e
Rüzgârın dedikleri**

Bu gece gözümü yummak isterken
Bo bir rüya olan zavallı düne
çimden a ladım bu kadar erken
Yeti en günlerin u ölümüne...

Duymamak isteyen ba im yanıyor...
Perdeyi i irtti bir serin rüzgâr
Mumumun alevi dalgalanıyor.
Duvarda titreyen bir lo gölge var...

Bükülüp kıvrandı mumumda ık
i te o da söndü.. bu gürültü ne?
Odama dolarken imdi karanlık,
Ortak mı çıkıyor rüzgâr derdime?..

Elemli bir ahla ses kesilince
Anladım bu dua bir ihtiyarın
Fakat bak ufukta a ardı gece
A la ey zavallı!.. Geliyor yarın

Perdeyi bir daha i irtti rüzgâr
Odamda dola an öyle bir ses var:
«Ne a ır geçiyor böyle saatler»
«Hâlâ da karanlık gün açılmadı»

«Güne i istiyor kalbimde bir yer»
«Ne a ır geçiyor böyle saatler»
«Ruhumda ezeli bir co kunluk var»
«Sanki gülmek için do mu gibiyim»

«Bu uzun günlerim olsa bir rüzgâr»
«Yılları atlatmak istiyor kalbim»
«Ne a ır geçiyor böyle saatler»
«Hâlâ da karanlık gün açılmadı»

«Odamdan ne eli ses kesilince»
«Tanıdım sözünden bir güzel kızı»
«Sevin ey zavallı! A ardı gece»
«Sönüyor göklerin en son yıldızı...»

1336 1920 K1 Kadıköy

B R GECE

«Suat'a»

Sonbaharda esen rüzgârlar gibi
Bir nefes geçti de meclisimizden
Sebepsiz bir elem sıktı her kalbi
Sonbaharda esen rüzgârlar gibi

Genç kızlar gömülüp koltuklarına
Gölgeli gözlerle lo lu a daldı
Genç kızlar gömülüp koltuklarına
Hülyada esirî bir tu a daldı...

Bakarak lâmbanın çizdi i ize
Birden hanımların en ne elisi
Dedi: Deva buldum eleminize
Dert döksün bu gece bir ruhun sesi

Bu sözü anlamak isterken herkes
O bir bir tutup ellerimizi
Dedi: te burdan gelecek o ses
Bir küçük masaya götürüp bizi

Kapladı bembeyaz bir duman gibi
Her genç kız eliyle bir ufak yeri
Olsaydım bunların bir dem sahibi
Ah! Bu eller eller genç kız elleri

Herkesin kalbinden ayrı niyeti
Asırlarca evvel çürümü eti
Bu günse bir anda ebediyeti
Atlayıp gelecek bir ruh bekledik

Bekledik, bekledik gökten bir haber
Belki onu gören ruhlarımızda
Bilinmez hisleri duyduran bir yer
Bekledik, bekledik gökten bir haber

Korkuyla çarparken kalbimde kanım
Davete ba ladı yine o hanım:
«En olmaz eylere iman edip biz,
«Hâlâ seni ey ruh beklemekteyiz!
«Ebedî hayata inanaca ız
«Esrarlı beldeden gelirsen e er
«Ebedî hayata inanaca ız
«Teselli ver bize... Yalnız bir haber
«En olmaz eylere iman edip biz
«Hâlâ seni ey ruh beklemekteyiz.»

YARABBİ BAHTIMIZ
NE KADAR KARA

Göklerden gelmedi hâlâ bir haber
Yıllar var dillerden dü mezken adın
Çok fazla inlettin Yarabbim yeter
Cezaya çarpmaksa bizi muradın

Yarabbim bahtımız ne kadar kara
Biraz da nurunu yak bu diyara
Bir ık bu sonsuz karanlıklara
Yarabbi bahtımız ne kadar kara

UYUYAN KADIN

Kapanıp gölgeli göz kapakları
Kar ımda bir kadın uykuya dalmı
Sanki o hulyalı bir suya dalmı
Kapanıp gölgeli göz kapaklan

Sa kolu altında güzel boynunun
Bükülmü bembeyaz bir ku u gibi
Her inip kalkması ya o koynunun!
Kim bilir ne mesut bunun sahibi

Kapanıp gölgeli göz kapakları
Kar ımda bir kadın uykuya dalmı
Sanki o hulyalı bir suya dalmı
Kapanıp gölgeli göz kapaklan

Kadıköy

ARTIK BU GEZMEKTEN
DÖNELİM GERİ

O kuytu yollardan geçtik yan yana
So uk ellerimde titrerken eli
Karde im daha çok sokuldu bana
Gösterip karanlık derin gökleri

Uzakla ma yeter bu kuytu yerden
Bu bitmez karanlık derin göklerden
Gizli bir elemle korkuyorum ben
Artık bu gezmekten dönelim geri

B R F K R

Ne güzel denilen bir yüze de il,
Sevdaya vurgundur benim bu gönlüm
Geceye mehtaba gündüze de il
Hayata ba lıdır kalbdeki dü üm

Gö süme hangi renk saçlar yayılsa
Kalbimi saracak gölge aynıdır
O ruh Kabe'de de secde kılsa
Duanın gitti i ülke aynıdır

Kadıköy

YE LLENMEYEN DALLAR

Yollar, eski yollar hüzünlü yollar
A açlar gölgesiz dallar çiçeksiz
Maziden her izi silmi bir rüzgâr
Yollar, eski yollar hüzünlü yollar

Akan bir dalgalı nehri andıran
Gölgeler bir gelip bir gidiyordu
Omuzları çökük gözlerinde kan
Bu yolun sonunda her geçen sordu:

«Netice bulmayan bir emel gibi»
«Bu dallar acaba çiçek açmaz mı?»
«Yoksa beklenen esen yel gibi»
«Bir daha gelmeyen uzak bir yaz mı?»

TA YÜREK OSMAN

Uzak aksi sadalar yer yer silâh sesleri
Dörtal giden atların soluyan nefesleri...

Da ın yamacında köy çatırtılarla yandı...
Tepede bir atlının gölgesi aydınlandı
Palasının ucundan damlıyor zulmete kan
te bir baskın verdi yine Ta yürek Osman.
Heyecana susayan ne kanlı bir gönül bu...
Haraç kesmi kendine Çorum'a giden yolu
Ne bir ku uçuruyor, ne kervan geçiriyor
Kar ı koyan köyleri kılıçtan geçiriyor.
Yine bir köyü yaktı gazabının rüzgârı
Yangının ı ı nda göründü atlıları
Hepsinin arkasında sürünen gölgeler var
Kız erkek çoluk çocuk ba lanmı gidiyorlar

bret olsun diyerek öteki köylere de
Bunları öldürecek imdi kanlı derede
Bir sarp uçurum vardır gidilirken Çorum'a
Bo luklara açılan bu yalçın uçuruma
Uzak karlı da lardan her ak am kurt inince
Daha siyah görünür ufuklarında gece
Daha yorgun gibidir semasında yıldızlar
Bu yorgun yıldızların göklerde ruhu sızlar
Uçurumdan bo lu a ba dönmeden bakılmaz
E er kenarlarına yakla ılırsa biraz
Ölgün bir dua gibi derinden bir ses **gelir**
Ta ların arasından sarı bir su yükselir
Kanlı dere diyorlar i te bu akan suya
Bu gece dere dalmı rüyalı bir uykuya
Ta larda inleyerek sayıklıyor bu derdi
Onun iniltisine ufuklar cevap verdi
Gitgide yakla ıyor zulmette bir u ultu
Atlılarıyla gelen Ta yürek Osman'dır bu.

MURADA ERD REN PINARIN SES

Omuzunda testi su ba ında kız
Çözmü sarı pullu yemenisini
Yayıp saçlarını dinliyor yalnız
Murada erdiren pınarın sesini

Ça ırıp cennetten son yavuklusunu
Atıldı, gelince cevap adına
Açıp halka halka pınarın suyunu
Nazlı'yı erdirdi son muradına

Kadıköy

GENÇLİK

Babama

Arkadaşlarının ta'ında a'la
Dört yıldır her yerde can verirken ilk
Bak bugün mukaddes duygularınla
Sana sus diyorlar zavallı gençlik.

Dört yıldır hudutta kan dökenlerin
Yaslarla kendin yaz mersiyesini
Dört yıldır hudutta kan dökenlerin
Matem yıllarında yükselt sesini.

Bir ah!.. demeden de bak Anadolu
Bekliyor imanla son saatini
Göklere dayanan dağların yolu
Hep kardeş kemiği hep kardeş teni

Git bugün o ıssız yollarda a'la
Dört yıldır her yerde can verirken ilk
Bak bugün mukaddes duygularınla
Sana sus derlerken... Haykır!, ey gençlik.

1336 [1920] K1 Kadıköy

**YAYIMLANMI
LK RLER**

HALÂ SERVLERDE A LIYORLAR MI?

Bir inilti duydum serviliklerde
Dedim: Burada da a layan var mı?
Yoksa tek ba ına bu kuytu yerde,
Eski bir sevgiyi anan rüzgâr mı?

Gözlere inerken siyah örtüler,
Umardım ki artık ölenler güler,
Yoksa hayatında sevmi ölüler,
Hâlâ servilerde a liyorlar mı?

MAN

İk Yıldız

Lo lukta ararken elini, elim:
«Kırk ak am üst üste bakarsan e er
İk çıkan yıldıza, dedi sevgilim,
Dolarmı gönülde bo kalan bir yer!..»

Kırk ak am üst üste: «Sevsin!» sözünü
İk çıkan yıldızla getirdim yâda.
Yine aratıyor her yarın dünü.
manım kalmadı yıldızlara da!..

NAMUS

Ay e'nin Mercanları

O güzel Ay e'nin ak gerdanında
Daima parlardı üç dizi mercan.
Bunu takan dervi durup yanında:
Kopsun, dedi, günah i ledi i an!..

Uzun günler geçti, nihayet bir yıl
Bir günah i ledi kaynayıp kanı!
Ay e eski Ay e, yalnız o kızıl
Mercanlar sarmıyor ak gerdanını!..

ÜÇ ÖLÜM

Madem ki vurmayan yine kalbimdir,
Bembeyaz bir gülü koklarken ölsem,
Bir pala altında can versem de bir...
Madem ki vurmayan yine kalbimdir!

1

Bu ak am korsanlar bekliyor pusu...
Enginden engine ta an rüzgârla,
Gökler alçalıp da kararınca su
Kalyonlar çatı tı gıcirtılarla.

Her pala yarararken yer yer gökleri
Zulmete fı kıldı bir enseden kan
Bo lukta bir gölge ileri, geri
Sallandı.. Devrildi.. Öldü bir korsan.

2

Sonbahar, sonbahar, geldin mi yine,
Hastalar beklerken son günlerini?..
Beyaz bir gül alıp bir kız eline
Sıkıyor o ifa bulmaz yerini.

Birden için için bu hıçkırık ne?
Bir iki damla kan kızarttı gülü.
Gölgeler inerken san benzine
Elinden dü tü gül... imdi kız ölü.

3

I ıklar solgundu avizelerde;
Siyah tülleriyle üryan kadınlar
Lo gölgeler gibi kıvrandı yerde...
Bu ak am Hakanın son matemi var!

Avutmak istiyor sebepsiz derdi...
ehvetle damarlar i ip boynunda,
Bir billur kadehi kırıp can verdi.
En son bakirenin beyaz koynunda.

ÖKSÜZLÜK

Sahillerden açılan balık sandalları var...
Tâ ba taraflarında yakılan ate lerin
Durgun suda alevden sallanan dalları var.

Yükseldi uzakla an sandallardan bir arkı...
Bu, son bir hıçkırıktır, bir elemdir ki derin
Matemiyle anıyor yıkılan yüce arkı.

Pul pul parıldıyorken ayın altında deniz,
Arkamdan sesi geldi ufka dalan e lerin...
Bu ilkbahar gecesi yalnız benim kimsesiz.

Kimsesiz, son matemim ya ıyan yâdıyım;
Bir ah bile demeden can veren yi itlerin
Yollarını gözleyen illerin evlâdıyım!

imdi tâ uzaklara, arka dönerken yüzüm,
Anladım ki zavallı yurdumun acısını
Duymayan bu beldede kimsesizim, öksüzüm!

B Z VE DEN Z

Büyük karde im
Faruk Nâfiz'e

Ademi hatırlatan ufuklarınla, deniz,
Azap çeken u hasta gö sümüze dol, bo al!
Son seste benzimizi solduran gölgeyi al,
Biz öürken gülmeyi isteyen kalblerdeniz.

Deniz, ne hulyalıdır sonsuz derinliklerin;
Durulmu sularının koynunda uyut bizi.
Alsın da dalgaların en son nefesimizi,
Fânilerin gezdi i yorgun sahillere in.

n, de ki: Sevenlerin alnını ölüm e mez;
Atılın dalgalara, beklerken sizi adem.
Parlatmasın gözleri öürken bir damla nem,
Elli yıllık ömrümüz hicrana bile de mez!

HERKES G B

Gönlümle ba ba a dü ündüm demin;
Artık bir sihirsiz nefes gibisin.
İmdi ta içinde bombo kalbimin
Akisleri sönen bir ses gibisin.

Maziye karı ıp sevda yeminim,
Bir anda unuttum seni, eminim,
Kalbimde kalbine yok bile kinim
Bence artık sen de herkes gibisin.

i.*

UYAN FATMA

Gö sümeye yaslan da yata ından in,
Gel uyan uykudan, beni a latma!
Geçen yıl elinle ba a dikti in
Üzümler sarardı... Ah uyan, Fatma!

Bak, sabah açıldı... Bak, kütükleri
I ıklar parlattı, uyan, diyorum!..
Saatler geçiyor, **ben bu esmeri**
Baygın uykulardan silkemiyorum...

SULARI SO UK PINAR

Suları so uk pınar,
Sulan so uk pınar,
Ate ten dudaklarını
Gö süne koydu da yâr
Sen neden ısınmadın
Sen neden ısınmadın?

Gençli e Masal: 1

KIRK HARAM LER N ES R

Ahmet Hâmit'e

Geni dallardan sızan gecenin gölgesiyle,
Ormanda u uldayan rüzgârların sesiyle,
Bu ak am renklerini kaybedince her çiçek:
Bir kahraman esirin kolları kesilecek...

Bu bir anlı erdir ki Rabbi bulmu kanında..
Bir kere dü ürmeden yüksek ma rur alnında
Alevden bir sanca ın ta ımı gölgesini..
Memleketler çökermi yükseltince sesini.
Tam altı yüz yirmi yıl bir nur için dövü mü ,
Fakat günün birinde kâfir eline dü mü ..
imdi ezmek istiyor onu Kırk Haramiler,
Bu son ak am kalbinde Rabbi bulmazsa e er
Ormanda renklerini kaybedince her çiçek
Bir vuru ta bin kesen kolları kesilecek!

te rüzgârda uçan alevleriyle yer yer
Siyah a açıklıklardan parladı me 'aleler..
Dumanlı bir kızılık ormanı gölgeliyor
anlı esirleriyle Haramiler geliyor..

...A açsız bir meydanda büyük kütükler yandı:
Haydutların karanlık yüzleri aydınlandı..
Küçük bir oda gibi yosunlanmı bir ta ı
Kendisine taht yapan Haramilerin Ba ı:
Bir eyler mırıldandı bir eyler emreyledi
Sonra bo uk bir sesle: Haydi kesiniz, dedi..
Haydutlar a ır a ır çekilirken geriye
Geni yüksek bir gölge itildi ileriye..
Tunç bir çehre parladı alevin rüzgârıyla
Yüksek gururlu alnı, geni omuzlarıyla
Kolları kesilecek kahraman esirdir bu..
Ne dudakları sarı, ne gözlerinde korku
Bir demir heykel gibi öyle hissiz bekliyor..
Nihayet hep kütükler olunca bir yı ın kor:
Haydutların içinden birisi ilerledi
Kolların kesilecek haydi hazırlan dedi..
Zulmette parıldadı çeli i bir baltanın
Kuru bir ses duyuldu, sonra fı kıran kanın
Damları ate ten yer yer duman çıkardı:
imdi anlı esirin yalnız bir kolu vardı..
Ormanı ba tan ba a dola tı bo uk bir ses
«Öteki kolu da kes! Öteki kolu da kes!..»
Bıraktı ı baltayı cellât alırken yerden,
Meydana gölgeleri yakınla an göklerden:
Haykırdı bir büyük anlı mazinin yâdı
Birden balta esirin elinde parıldadı!..

LÂDES

Güzide Halama

Lâdes tutu alım seninle diye
Dün gece yalvardım en sevgiliye,
malı bir eda verip sesine,
Sevgili dedi ki: «Söyle nesine?.»
Dedim: « Aldatırsam e er ben seni,
Bir kere öpeyim beyaz enseni;
Aldanırsam üç gün yüzüme bakma!
Saçını önümde çözüp bırakma!..»
Görelim yenecek diye kim kimi,
Güldü, kabul etti bu teklifimi.
Artık her sözümde bir hile seçti...
Dakikalar geçti... Saatler geçti..

Ne onu aldattım, ne de aldandım,
Bu böyle seneler sürececek sandım...
Onun dalgınlı ı benden de derin,
Eski bir ark i i ipek minderin
Bir ucunda kendi, bir ucunda ben,
Gözlerimiz yerde dü ünüyorken
Ne hiyle bulalım diye yarına,
Birden o saçını omuzlarına
Tel, tel da itarak kar ımda, durdu.
Sonra dizlerime dü üp oturdu,
Dedi ki: « Yakınla ! Yakınla ! E il!»
Artık ben lâdesi cezayı de il
Bütün varlı ımı unuttum bir an..
Bu beklenilmeyen iltifatından
Binlerce ihtimâl gelirken akla,
Dedi: « u fildi i ince tarakla
Saçımı tara bir tel incitmeden!»
Daha tara ına elim gitmeden
Güldü «lâdes» diye yerden kalkarak:
Dü tü parçalandı yerlerde tarak...

EFENİN NASIHATI

Fanî enginlere atıp ruhunu
Bir nura yürüyen ölülerimiz biz!
Mukaddestir bizim son harabemiz
Çekil yolcu!. Çekil çi neme onu!.

Beyninde ademin im e i çaksın,
Bu yerler tarihi kanla yenmi tir,
Her ta ı ölümle sihirlenmi tir;
Yolcu! Gafil yolcu! Çarpılacaksın!

BAHARIN İLK GÜNÜ

Seyredip baharı penceresinden
Mazisi bembeyaz geçmi bir kadın.
Dedi: Elem duydum her en sesinden
Ke ke bahar! Ke ke açılmasaydın!.

Ömrümün hep böyle sevgisiz, sessiz
Maziye karı mı kaç baharı var?.
Ne eski bir çehre, ne kalbde bir iz!
Ah!. Açılma bahar! Açılma bahar!.

B R DAK KA

Sevgili Yusuf Ziya'ya

Deniz durgun göl gibi, gitgide geni liyor
Sular kayalıklarda nurdan izler i liyor,
Engine sarkan gökler ba tan ba a yıldızlı..
imdi gö sümde kalbim çarpıyor hızlı hızlı.

Göklerden bir yıldızın gölgesi dü mü suya
Dalmı suyun koynunda bir gecelik uykuya
Bazan uzunla ıyor, bazan da kıvranıyor
Durgun suyun altında bir mum gibi yanıyor

Yakın olayım diye bu gökten gelen ize
Öyle e ilmi im ki kayalardan denize
Alnımdan dü en saçlar yorulmu suya de di
Baktım geni ufuklar ba ımın üstündeydi

Bilemem nasıl oldu geldi ki öyle bir an
Yenilmez bir haz duyup denize atılmaktan
Kurtulmak ne kolayımı fanili imden dedim
Do ruldum atılırken bir dakika titredim.

Bir dakika sonsuzluk doldu ta tı gönlümden
Bir dakika bir ömrü kurtarmı tı ölümden

KAÇIRILAN KIZ KARDELER

Biri: Efelerin yavuklusudur
Baygın gözleriyle bir içim sudur.
Öbürü: Fırtına ezdi ezeli
Yıkılan sarayın en son güzeli.
Biri: Akdeniz'de saçını tarar,
Sahilde sönerken ölü dalgalar
Di i kaplan yatmı gibi pusuda,
Kırılan aksini seyreder suda..
Öbürü: Kasrının kubbelerini,
Ulu mabedinin en dik yerini,
ki anlı nehre aksettiriyor.
Bu aksin önünde ruhu ediyor..
Birinci çapkındır, en, edalıdır,
kinci yorgun bir sö üt dalıdır!

Bu iki karde e göz koymu lardı;
Göz koyanların bir kölesi vardı;
Bu köle tarihin namlı hırsız,
İk önce kaçırdı birinci kızı!
Nabzını bo lukta sayan bir gece,
Gö sünde ahaplar kayan bir gece,
Arkadan kolları ba layıp kızın,
Baygın kaçırıldı kız apansızın...

Yorulmu efeler uyuyorlardı,
Hepsinde son cenkten bir yara vardı.
Yüzlerde matemın derin izleri,
Biraz solgun gibi tunç benizleri!

Nihayet ufukta açınca sabah,
Da lardan, da lara aksetti bir ah!
Her efe hırsından bir kaya kırdı..
Gözleri kanlanan Reis haykırdı:
O kahpe hırsızı git devir efe!..
Atına atlayan her demir efe,
Kaçırılan kızın ardına dü tü..
Yolda bine kar ı bir tek dövü tü,
Her sıyrılı ta palası kından,
E ilip dört nala giden atından,
Bo lu a bir kafa yuvarlıyordu!
Önünde kaçarken bu kahpe ordu
Ala boyuyordu mor cepkenini..
Sa kolundan sarkan sırma yenini
Paladan damlayan kan kızartmı tı,
Onun dövü tükçe gayzı artmı tı...

Bir leke sürmedi o gururuna,
Böyle senelerce a kı u runa
Durup dinlenmeden döktü kanını
Bütün bir cihanın dört bir yanını
Kulaktan kula a dola tı adı,
Bir efsane oldu a kının yâdı.
Böyle senelerce kendini yordu,
Ne çare bir türlü bulamıyordu..
imdi sevgilisi çok uzak yerde,
Bin pusu kurulan dik tepelerde.
Onunsa kalbinde gizli bir yara,
Çalan ve çaldıran ma rur ba lara
Bir yıldırım gibi gökten dü ecek,
Kıyamete kadar tek dövü ecek!..

AZ ZE

Bir ilâhi gibi içten duyulur
Seven gönüllere â inâ sesin:
Ba ında hâlenur, gözlerinde nur,
Sevda mabedinde bir azizesin...

Sihrinle dolarken bo muhayyelem,
Gözlerinle telkin edilen dinin
Kitabı ne kadar olsa da elem
En zahit kuluyum ben mabedinin

Rüyaya daldıran arabını sun,
Önünde gönlümle gelirken dize.
u yanan alnıma bir kere dokun,
Azize! Gözleri nurdan Azize!..

BENİM GÖNLÜM

Gönlü kelebek olan aire

Benim gönlüm bir kartaldır,
Nerde güzel görürsem ben:
Haydi derim haydi saldır!
Böyle her an kan dökmekten
Gagasının rengi aldır!..

Göklerinde tek ya ıyor,
Gönüllerin ilâhıdır!
Gönüllerle u ra ıyor,
Her fırtına bir âhıdır!..

Açılır kanatları,
Gölgesiyle kaplanır yer!
Kızıl, kumral, siyah, sarı
Bütün ba lar e ilirler!..

Hiç bir avcı vuramadı,
Vuramaz da zannederim!
Gönlümün yok ba ka adı,
Benim gönlüm benim derim!..

Hayır!.. Gönlüm bir kartaldır,
Nerde güzel görürsem ben;
Haydi derim haydi saldır!
Böyle her an kan dökmekten,
Gagasının rengi aldır!..

DERGAHIN KUYUSU

Büyük babama

Ne içli bir dua, ne içten bir âh,
Uyuyor serviler altında dergâh!..
Kaç kere gönlümü dinledi bu yer.
Tek tük kandillerde yorgun alevler
Titriyor gecenin sert rüzgâriyle.
Gece sanki sönen yıldızlarıyla
Gölgeli dergâhın dolmu içine...

Bir inilti, bir ses... Bu yalvarı ne?
Yarabbi, ne içten anıldı adın!..
«Ölmeden öl!» diyen bir itikadın
Gönülden duyarak ulu sesini,
Ruha ifa sunan felsefesini,
Biri zikrediyor dergâhta i te.
Göklere yükselen bu inleyi te
Elemi gizlidir bir âh ü vâhın.
Çoktan dervi leri yattı dergâhın...
Bu yalvaran kimdir, kim bu zikreden?
Yoksa a lıyor mu gönlüm bilmeden!

Gönül! Bu inilti senden mi geldi?
Hayır, i te o ses yine yükseldi,
Yine yalvarıyor, yine a lıyor.
Gözümü dumandan eli ba lıyor
çimde yakılan bir buhurdanın...
Vuru u duruyor kalbimde kanın.
Bir hayalet oldu yanan benli im:
Bu kuvvetli ruh kim? Bu zikreden kim?
Kim bu varlı ımı kendine çeken?..
imdi bir zulmette gölge gibi ben
O yalvaran sese ilerliyorum,
«Benli im ölmeden öldü!» diyorum...
Böyle yürüyerek geçtikçe her an,
Gitgide geliyor sesi yakından
Gitgide sinerken ben gölgelere
Yorgun ayaklarım çarptı bir yere.
Titredim bir ta a anî temasla,
Ömrümde bu kadar korkmadım asla:
Sanki ta kalbimi bir bıçak yardı..
Önümde bir küme karanlık vardı.
Bütün varlı ımı bir an unuttum,
Yava ça e ilip o yeri tuttum.
Dergâh kuyusunun duvarıydı bu..
Yeniden benzimi sararttı korku.
Burdan geliyordu o iniltiler!
Gönülde titrerken üpheli bir yer
Allaha yalvaran Allahın adı
Beynimin içinde bir u uldadı.
Sanki bir dakika çarpmadı kalbim...
Ey ulu Allahım, ey ulu Rabbim!
Kuyuda zikreden, a layan kimdi?
çine e ildim... Anladım imdi:
sm i Celâlini candan andıkça,
Yer yer yükselerek çalkalandıkça,
Kuyunun zulmette parlayan suyu...
Kuyu zikrediyor, a lıyor kuyu!..

DERENİN KENARINDAKİ HAYAT

Dünün tesellisini bekleyerek yarından
Bir akşam geçiyordum bir dere kenarından.
Sararmı yosunlarla sürükleniyordu su.
Kıyılarda çürüyen yaprakların kokusu
Ölen bir sonbaharın na'ndan yükselmişti,
Bir koku ki açılan bir mezardan gelmişti..
Bu ölü yaprakların karısında titredim,
Çürüyen baharların son kemikleri dedim.
Bir su ki gider mutlak içinde serviliklere..
Artık ilerliyorum, başım eğildi yere;
Ağır ağır arkamdan geldi ayak sesleri,
Bir ak saçlı ihtiyar gördüm dönünce geri.
O yüzüme bakmadan yürüdü suya doğru,
Dikkatle gözetledim ne yapacak diye bu.
Kıyılarda çürüyen yapraklara eğildi,
Hepsini birer birer alıp eliyle sildi,
Hepsini kucaklayıp kollarında sıktı.. Sonra,
Teker teker fırlattı sürüklenen sulara..
İmdi arkalarından aşağıya bakıyor..
Suları gölgelendi, dere yorgun akıyor..
Bir sonbahar gecesi matemle alçaldı,
Artık orda ihtiyar bir yığın gölge kaldı.

AYIN AKS NDEK GÖZLER

Bir Bebek için

Bu gece beyazla mı , ayın altında yine,
Deniz durgun uzuyor göz alabildi ine...

Uykuda kâinatın rüya gören bir demi:
Sislerde hayaletler sulardan yükseliyor.
Kalbden sayıklayarak ummandaki elemi,
Deniz lo gölgelerle bana do ru geliyor!.

imdi yorgun alnımda hafif serinli i var
Suları yava yava kımıldatan rüzgârın.
Ba ımın üstünde: Ay, tek tük sönük yıldızlar,
Önümde: Beyazla an gölgesi kayaların...

Sonra, kırık bir ayna, gökteki ay yerine
Parlayan parçalarla sularda sallanıyor,
Bu beyaz kırıkların bakarsa içlerine
insan kendi aksini görece im sanıyor.

E ildim görmek için korkudan koptu ödüm,
Birle ti yava yava o parlayan parçalar.
Kendi aksimi de il, iki siyah göz gördüm:
imdi ne yana baksam o sevgili gözler var...

MERAK

(Fantezi Köy Hikâyesi)

Çok sevdi im babacı ıma

1

Köylü diyordu ki geçti üç salı
Bu kız köyümüze ayak basalı;
Sıkıntı veriyor burada yeri;
Köye ilk geldi i salıdan beri
Çıkmadı en ufak bir i i bile,
Yüzünü görmedi bir ki i bile,
Hatta tanımıyor kadınlarımız,
Köye merak oldu do rusu bu kız!
Ya ıyor bizlerden büsbütün ayrı
Ne erri dokunur ne de bir hayrı,

Bizden yüksek görüp kendi yerini
Bozmasaydı köyün âdetlerini!
Gücümüze giden budur diyordu,
Sonra birer birer naklediyordu:
Günü saran çitin dı arısında,
Da a giden yolun tam yarısında
Ya an ya murlarla damı kararmı ,
Duvarları çökük bir evi varmı ,
Bu yer benziyormu âdeta ine,
Kadınları gitmi safa geldine,
Kapısını birçok defa çalmı lar,
Ne kapı açan var, ne bir cevap var!..
Senelerce evvel, yine bu köyle
Kurulan eski bir âdete böyle
Riayet etmiyen kim olabilir?
Böyle saygısızlık kimin haddidir?.
Bu sır günden güne derinle mede;
Her ak am toplanıp kızlar çe mede:
«Dertli bir Sultandır bu» diyorlarmı
Evinin önüne gidiyorlarmı .
Çıkmadan da ların sert rüzgârına,
nmeden güne li tarlalarına,
Her sabah o yoldan geçen gençlerin
Manâlı gözleri daha çok derin.
Kiminde boncuklar kiminde çiçek
Hepsi de diyor ki: Beni sevecek!
Kahvede yine bu dedikodu var,
Ev ev dola arak kocakarılar
Diyorlar ki: Bu kız kahpe bir kadın.
Bu hâli mutlaka kem bir maksadın!..
Kötü söz söylerken herkes bu hâle,
Eminim bütün köy girdi vebale.
Fakat taassubun omzunda merak
Kar topu gibi yuvarlanarak
Saatler geçtikçe bir çı oluyor,
Evi susuz bir hayvan gibi soluyor.

2

Nihayet kahvede karar verdiler,
Bu kız kapısını açmazsa e er
Çe meye gelince yine bu gece
Zorla açılacak yüzünden peçe!
Bu karara imam itiraz etti,
Köylüler ilk önce biraz naz etti,
Sonra yemin edip hepsi Allaha,
Dediler: Gidilsin bir kere daha
Kapıyı açmazsa bu sefer de, biz
O kıza haddini bildirece iz!..

3

Kadınlar kapıyı yine çaldılar,
Fakat yine aksi cevap aldılar!
Köyü ba tan ba a sarstı bu haber,
Co an halkla doldu her sokak, her yer,
Hepsinin bir kalbe toplanıp kalbi
Dalgalarla akan bir nehir gibi,
Homurdanarakтан çıktılar yola,
Bazı sa a ta ıp bazan da sola
Nihayet o eve gelip durdular,
Kapıyı bir kere daha vurdular,
Fakat bir netice çıkmadı bundan,
Belki bayılmı tı kız korkusundan!..
imdi camları bir bir kırıyorlar,
Hep emrediyorlar, haykırıyorlar:
«Ya evi yakarız! Ya evinden çık!..»
Bu co an kitlenin önünde artık
imamın sözleri kâr etmiyordu,
Herkes: Yakılmalı evi! diyordu.
imdi son noktaya gelmi ti merak,

Fakat içlerinden kimse çıkarak
Bu belâlı i i ba edemedi:
Hepsi gece gelsin görelim dedi!

4

Zavallı üç gece çıkmadı suya,
Dalarken zulmette da lar uykuya
Köylüler yolunu hep beklediler,
Yarın gece mutlak **çkar dediler.**
Bu i te heyecan duyuyorum ben,
Nihayet dördüncü gün bitmeden
Merakın önünde boynumu e dim,
Ben de köylülerin içlerindeydim..
Hissimiz mantı ın çok haricinde,
Gö üslerimizden bir an içinde
Fırlayacak gibi çarpan kalbimiz,
Karanlık yolları bekliyorduk biz!
Yüksek çınarların altına yattık,
Hep birbirimizi gülüp aldattık,
te bak kar ıdan geliyor diye!
Kimimiz: Bir öküz olsun hediye,
unu ilk görene benden! diyordu;
Canı sıkılanlar hep gidiyordu.
Nihayet kalmı tık on, on be ki i.
Sonuna erdirmek için bu i i,
Dedikodusunu yaparken kızın,
Bilmem nasıl oldu, sustuk ansızın,
Ne bir söz söyleyen ne de bir gülen,
Baktım, uzaklarda ufka gömülen
Da ların ardında ate yanıyor,
Gökler a ır a ır aydınlanıyor,
Yola çınarların dü tü gölgesi,
Yorgun köpeklerin ürüyen sesi

Akisler inletti bo sokaklarda,
Damlar aydınlattı lo sokaklarda,
Da ların ardından ate yükseldi,
Parlayan bir kavis bo lu u deldi,
Ay do uyor dedi, yanımdan biri.
Elimle e erek yattı im yeri:
Artık vakit geçti, gelmez ki dedim!
Bu gece bo yere ben de bekledim.
Ayın do du unu haber veren ses
Dedi ki: Sus artık, lâkırdıyı kes!
Bak, yolun ucunda bir karaltı var.
Baktım, bembeyazdı uzayan yollar,
Uzakta bir gölge, bu oydu mutlak;
Bazan ilerleyip bazan durarak
Büyüdü eklaldı geçti önümden.
Bir anda dü ünüp anladım ki ben
Nihayet çıkmı tı kalınca susuz,
Uzun gecelerden sanki uykusuz,
Her adım attıkça **bir sallanıyor,**
Bu gece yolları **emin sanıyor.**
imdi titriyorken heyecanımdan:
Dur! diye haykırdı biri yanımdan,
Bir anda fırlayıp tarlayı a tım,
Ben de köylülerle kıza yakla tım;
Öyle vah iydik ki, zavallı yıld!
Birden bir hamleyle peçe açıldı!
Yan gözle öyle bir yüzüne baktım;
Kendimi sıkmasam a layacaktım:
Yarabbî ne çirkin bir kadındı bu!
Yarabbî ne çirkin bir kadındı bu!

EHVET

Ormanda yanan kız

Dallardan süzölüp batarken güne ,
Ormanda kayboldu ehvetin kızı..
Bir kucak çalıdan yaktı bir ate .
Elleri kırmızı, yüzü kırmızı..

Birden tâ omzunda parladı alev,
Boynundan çift örgü dü üp sallandı.
Kıpladı ruhunu ate te bir dev,
Sokuldu... Sokuldu... Sokuldu yandı...

B R PRENSES Ç N MEKTUP

Karanlık yollarda karanlık esen
Bir rüzgârım ki ben membaı çamur,
O ye il gözlerle öyle bakma sen,
Ba ka bir gönülde git tahtını kur...

Gözlerinde yanan o alevi sil,
Atılıırım a kı görsem her kimde.
Ben iblisim kadın, yanmaktan de il,
Yakmaktan zevk duydum cehennemimde!

OCAK BA I

kinci htiyar

Öyleyse gel öyle kar ıma otur
— Bir müddet sükût —
imdi seviyorum ocak ba ını,
Bizlerin bu en son arkada ını!

Birinci htiyar

Ne dedin?

kinci htiyar

Evet hep ihtiyarlar
Bu küllü ate te teselli arar;
Emin ol yegâne dostumuz odur!

Birinci İhtiyar

Böyle bir düşünce beni korkutur!

İkinci İhtiyar

Sonra, ocak başına ne hoşur bilsen,
öyle bir koltuğa gömülüp de sen
Kızaran küllerde rüya gördün mü?..

Birinci İhtiyar

Hayır ben do rusu.. ey..

İkinci İhtiyar

Ya!.. Gördün mü!

Ne diyordum evet öyleyse dinle:
Ba başına kalınca kendi kendinle
Koltuğu çekersin ocağına karış,
Kırmı da gül açan bu başına karış!
Solgun avuçların kırmızıyla ır,
Gözlerin içinde yıldızlar ta ır,
Bırak, u uldasın damda rüzgârı,
Sen dinlerken ince çıtırtıları
E ilip dalarsın külde kohlara,
Kapanır içinde her gizli yara.
Kalbine bir ılık baygınlık dolar,
Gitgide...

«Birden susar, birinci ihtiyara bakar»
Fakat sen dinlemiyorsun!..

Birinci İhtiyar

«Dalgın»

Hayır diyorum ha! Ne diyorsun?..

kinci htiyar

Anladım bo yere söylemi im ben!
Yalnız bir kö ede hayatı geçen
Her ihtiyar bilir bu hali mutlak!

Birinci htiyar

Çok yanlı dü ündün bu sefer de bak.

kinci htiyar

O da niçin?

Birinci ihtiyar

Çünkü... Yalnız de ilim!

kinci htiyar

Arkada ın olan bu bahtiyar kim?..

Birinci htiyar «Ma rur ve mes'ut»
Kızım!..

kinci htiyar

Ne, kızın mı? Nasıl ey?. Nerde?.
On yıl gençle se de imdi bu yerde
Yine memnun olmaz gönlüm bu kadar..

Birinci htiyar

Evet sırma saçlı bir çocu um var,
Kırlara çıkmı tı nerdeyse gelir,
Gelir bo kalbimde sesi yükselir!.

kinci htiyar

Güzel mi? smi ne?.. Haydi cevap ver,
Sen böyle daima susarsan e er
Ben imdi meraktan çatlayaca m!

Birinci htiyar «Müstehzi»

Bir odun atıver söndü oca m..

kinci htiyar

Hain!..
«Kapı tarafından ayak sesleri gelir»

Birinci htiyar

Dur: Üzülme geliyor i te!

kinci htiyar

Öldüren bir ey var bu bekleyi te!

«Kapı tarafından kahkahalar i itilir sonra taze
bir genç kız sesi»

Kızın Sesi

Baba!.. Açılmıyor bir türlü kapı,
Çiçekler dü ecek, ne aksilik bu!..

K DERT

Yusuf Ziya'ya

Gönülden inledi, içten inledi,
Ben anlatayım da bir dinle, dedi,
Sonra sen istersen bu hâlime gül:
«Evde üç ki iyiz, üç dertli gönül;
«Hepimiz elemle u ra ıyoruz,
«Kör dola ıyoruz, kör ya ıyoruz,
«Bir gün anlamadık birbirimizi,
«Sade bir damla kan ba lıyor bizi,
«Annem dü ünceli, daima küskün,
«Yok ömrümde onu en gördü üm gün;
«Karde im ne 'esiz, durgun bir çocuk,
«Hep gözleri ya lı, hep benzi uçuk,
«Ben vakitten evveli ihtiyarlayan,
«Sevgisiz, emelsiz, günleri sayan,
«Maziye a layan bedbaht, bir deli,
«Her gün biraz daha gönlüm kederli,
«Onların içinde ben de sessizim;
«Dü ün ki: Ne hazin oluyor bizim

«Aynı dam altında toplanımız,
«Maziyi hasretle her anımız...
«sli bir lambanın kör ı ında
«Koynuna gölgeler gömülen oda
«Dinlerken soluyan nefesimizi,
«Ba ka ba ka hisle ayırır bizi:
«Annem gençli ini içten yâd eder,
«O eski günlerim ne günlermi der,
«Tam sekiz yıl evvel can veren babam,
«Gözümün önüne gelir her ak am!
«Karde im: Kafesten geceye dalar,
«Kim bilir onun da ne elemi var?
«Ben, beni terk eden, beni aldatan,
«Bir sonu gelmeyen kâbusa atan
«Kadının ya arım hâtırasını;
«Gönlüm tutuyorken hâlâ yasını
«Maziyle u ra an vuran dövü en
«Gururum kırılır... Lâmbadan dü en
«I kta görürüm onun yüzünü,
«Yeniden ya arım her eski günü!
«Boynuma dolanır sanki kolları,
«Uzun kirpiklerle o anda yarı
«Kapanan gözleri: Seviyorum, der!..
«Arzuyla tutu up kalbimde bir yer:
«Söyle beni neden bıraktın? derim,
« çimden kahrolur ölmek isterim!
«Bir azap akarken heyecanıma
«Uzanan kollarım dü er yanıma;
«Önümden kaybolur o yava yava !.
«Gönlüme dökülür iki damla ya ..
«Bu böyle giderse ölece im ben!
«Emin ol karde im o yanımdayken
«Ne böyle elemli, ne de bîkestim!..»
«Artık a lıyordu, sözünü kestim,
«Dedim ki: Üzülme, derdim senden çok,
«Benim annem de yok, sevgilim de yok!..»

CEMİL ÖLÜRKEN

Mesut Cemil'e

Elâ gözleri dalgın, geni alını sararmı ,
Bir sanatkâr hastadır, Cemil hasta yatıyor.
Odayı bir matemnin görünmez rengi sarmı ,
Başında duranların kalbi yorgun atıyor.

nce parmaklarını ıslattı göz yaşları.
Odanın sükûnunda hıçkırıklar inledi.
Hastanın yavaş yavaş çatılarak kaşları,
Sanki derinden gelen bir sadayı dinledi.

Mukaddes elemi ni andı bir kere daha;
Uzak serviliklere çevirerek yüzünü.
Ah! Ey gafil faniler iman edin Allaha!
Bir ilâhi ruhun da geldi i te son günü...

Çok kudretli oluyor bir dehanın gururu.
Ecel! Onun yanına sen de el bala layıp gir!
Nefesinle titreyen fanilerden de il bu,
Ölme yen bir sanatkâr ölüm dö e inedir.

Gökler geri alıyor yeryüzünden sesini.
İmdi geni alnında ebedin gölgesi var!
Başında a layanlar sonuncu bestesini,
A ır a ır kapanan gözlerinden duydular!..

MEVLÂNÂ

Sararken alnımı yoklu un **tacı**
Gönülden silindi ne 'eyle acı
Kalbe muhabbette buldum ilacı
Ben de müridinim i te Mevlâna

Ebede set çeken zulmeti deldim
A kî içten duydum Ar a yükseldim
Kalbden temizlendim huzura geldim
Ben de müridinim i te Mevlâna.

YABALI HAYALET

Karaosmano ullarından
Cevat ve Fevzi'ye

Bir gece bir odada dört arkada toplandı;
Bir uzak rüya olan geçmi günleri andık.
Gözlerimiz ya lıydı, gönüllerimiz mahzun,
Hepimiz memleketten konu tuk uzun uzun.
Dördümüzden ikisi Aydın u aklarından,
Efelerin kanıydı damarlarındaki kan;
Onlardı en ziyade a layan için için...
Bu hali nihayete erdirebilmek için
Bir sedefli tambura vererek küçü üne
Dedim ki: «Kımıldanın. Bu küskün hâliniz ne?
Bir çal da dinliyelim, haydi, «Sarı Zeybe »i;
Canlansın gözümüzde yalçın da ların beyi..»
Çaldı, tamburasından tarihin sesi geldi,
Da lara yaslanarak Sarı Zeybek yükseldi.
Çaldı, her na mesinde haykırarak anını,
u da larda bir olan Zeybe in destanını...

Karde i adım adım oynuyordu ortada;
Gölgeler kırılıyor, sarsılıyordu oda,
Diz çökerek vurdukça sa a sola dizini.
Ba ina çıkan kanı kızartmı tı benzini;
Parlayan bakı ları ilâhile iyordu...
Her sarsıntı gönlümde bir külü e iyordu!
Gözlerim yava yava dumanlandı, karardı,
Sandım ki odamızı bir mavi duman sardı.
Gîtide hayal oldu orta yerde oynayan.
Sonra, birden, o hayal parçaladı bu sisi,
Artık imdi oynayan de ildi deminkisi...
Daldım karanlı ina en derin hayretlerin;
Her adımımı beynimde u uldayan bir erin
Endamı ince uzun, omuzları enliydi,
Sarı burma bıyıklı, sırma mor cepkenliydi.
Kaç kereler görmü tüm bu yüzü rüyada ben!
Yer gök yarılır gibi haykırıyor oynarken,
Gönülde â inâyım erli ine bu sesin.
Sen misin, Sarı Zeybek? Sarı Zeybek, sen misin?
Zeybek, sendeliyorsun! O ne? Soluyor benzin!
Yere, eskisi gibi, hızlı vurmuyor dizin...
Gözlerin kapanıyor... Sana ne oldu, aman?
O ne? Mor cepkeninden neden akıyor al kan?
Bir kâfirin imansız kur ununa yandın mı?
Ah ey Sarı Zeybe im, sen de yaralandın mı?..

Te rinievvel, 1336 [1920]

YOLCU YOLUN ARKSA

Yolcu, yolun arksa, ansızın çöken,
Her ta ı mukaddes harabeyi sor.
Orada son damla kanını döken
Yaralı yi itler dö ü ediyor.

Yolcu, yolun arksa, bahçelerinde
Güllerin üstüne silâh çatılan,
Baharı kan olan illere in de,
O yeri özleyen gönülleri an.

Yolcu, yolun arka u rarsa yarın,
Elinde zaferden kopan çiçekle,
Göklere dayanan karlı da ların
Ardından yükselen güne i bekle.

GÖLGES

Suat Dervi 'e

A lasa da gizliyor gözlerinin ya nını;
Bir kere e emedim bu kadının ba nını.
Kaç kere sürükledi gururumu ölüme
Fırtınalar yaratan benim co kun gönlüme.
Cevapları o kadar heyecansız ki onun,
Kaç kere iman ettim, hiçli ine ruhunun.
Kaç kere hissettim ki, yine bu gece gibi,
Güzelli in önünde, dolup, çarpmadı kalbi.
Ne mehtabın aksine yelken açan bir sandal,
Ne de ayaklarında kırılan ince bir dal
Onun ta tan kalbini sevdaya ko turmuyor.
Bir çiçe in önünde bir dakika durmuyor...
Dönüyoruz yine biz bir uzun gezintiden
Gönlümün elemi ni döküyorken ona ben,

O bana kedisini, gülerek, naklediyor:
«Bilseniz mavi boncuk nasıl yara tı» — diyor.
Ya bu kadın delidir, yahut ben çıldırmı ım,
Ben ki, birçok kereler kırılmı ım, kırmı ım,
Ömrümde duymamı tım böyle derin bir acı;
Birden onun yüzüne haykırmak ihtiyacı
çimde alev alev tutu tu yangın gibi,
Bir dakika kendimin olamadım sahibi;
Hiç olmazsa hıncımı böyle alırım, dedim,
Yola ma rur uzanan gölgesini çi nedim.

ÇANAKKALE MASALI

Hilâl unu nakleder her gö e çıkı ında:
Bundan yıllarca evvel stanbul'un dı ında
Üç denizi seyreden bir eski kale vardı:
çinde pek mübarek bir evliya yatardı.
Yalçın duvarlarını aydınlatırken gurup
Uzaktan bakılınca, bu kale ba da kurup
Tepelere oturan bir devi andırırdı.
En cesur yüreklerde korku uyandıırırdı.
Nur inerken semâdan karanlık mazgallara
Ye il sarıklı bir pîr, bürünerek allara,
Gö sünde bir ay yıldız her gece zikr ederdi.
«Burası mukaddestir, kimse giremez!» derdi.
Velinin kudretine inanmıyan dört çapkın
Bu kaleye ettiler köleleriyle akın
Sanki bir an içinde çalkalandı bir deniz;
çten gelen bir dua dola tı dehliz dehliz;
«Göster bu kâfirlere kudretini Yarabbî!»
Birdenbire yıkıldı kale da göçer gibi;
Dört çapkın kölelerle ta lar altında kaldı.
Karanlıklar bo lukta sallanarak alçaldı.
O gece evliyanın ruhu uçtu Allaha!
Hiç kimse yakla madı bu kaleye bir daha...

VâlâNureddin NâzımHikmet

BOSTAN DOLABI

Halil Nihat'a

Yaz ak amı, ba larda bekliyorken rüzgârı,
Hüzün verir gönlüme u bostan dolapları

Dökülen sularında günün rengi sönerken,
Bo uk gıcırtilarla o zayıf at dönerken

Her adım atı nda bir inilti yükselir;
Bu yalvaran feryadın uzaktan aksi gelir.

Beyazlanmı yelesi sürünürken rüzgârda,
Ba lanmı gözleriyle sonsuz karanlıklarda

nleyip, inleterek döner zavallı döner...
Geçti i aynı yoldur, yoruldu u aynı yer.

te biz de böyleyiz: Gözlerimiz ba lıdır,
Gönlümüze yalvarır, gönlümüz dualıdır,

nleyip inleterek senelerce döneriz,
Aynı yerde ba larız, aynı yerde söneriz.

Deriz ki ilerledik, aynı yoldur geçilen,
Bu ebedî zulmette bir saraydır seçilen.

Nihayet bir gün gelir açılır gözlerimiz,
Kurtuluruz dönmekten son sözü söyleyip biz.

27 Kânunuevvel 336

MARMARA'DA BİR GURUP

Halil Vedat'a

Güne göçtü bir mülkün yıkılan tahtı gibi.
Ufuklar kararıyor yurdumun bahtı gibi.

Sahilde üç ki iyiz: Ben, bir genç, bir ihtiyar.
Önümüzde uzayan köpüklü bir deniz var.
Bir deniz ki yol vermi hakanımın atına,
ahit olmu Fatih'in koca saltanatına..
Fakat imdi inleyip yükseltiyor sesini,
Yabancı gemilerin taşıyor gölgesini.
Yabancı gemilerin en eski kölemin de.
Bu hali görmiyeyim karanlıklar ininde!

Yıldız dolu bir gece Marmara'ya alçaldı.
Ben, Ah! Ey zmir, dedim. ihtiyar ufka daldı.
Delikanlı sarsarak bu ufka dalan pîri,
Dedi: Ne yana düer bana göster zmir'i?..

SEKİZ YÜZ ELLİ YEDİ

Vâlâ'ya

slâmın bekledi i en erefli gündür bu;
Rum Kostantaniyye'si oldu Türk stanbul'u!
Cihana kar ı koyan bir ordunun sahibi,
Türkün genç padi ahı, bir gök yarılır gibi
Girdi «E rikapı»dan kır atının üstünde;
Fethetti stanbul'u sekiz hafta üç günde!
O ne mutlu, mübarek bir kuluymu Allahın...
«Belde i Tayyibe»yi fetheden padi ahın
Hak yerine getirdi en büyük niyazını:
Kıldı Ayasofya'da ikindi namazını,
te o gündenberi Türkün malı stanbul,
Ba kasının olursa yıkılmalı stanbul.

Ç ANADOLU'YA LK BAKI

ki arkada tuttuk da lara giden yolu.
Öyle yükselmi iz ki sahilde nebolu
nce sokaklarıyla ufaldıkça ufaldı,
Minareler bir çizgi, camiler nokta kaldı.
Evleri birbirine giren ehrin içinde,
Ufuklar geni ledi önümüzde gitgide;
Denizi kucaklayan iki açık yol oldu.
Rüzgâr esti, denizin suları yol yol oldu.

Dökülmü tü yerlere yı ınla kuru yaprak.
Yaprakların üstünden sendeleyip kayarak
Da ın son kayasının dibine varabildik.
Bu tepede bu kaya ma rur bir ba gibi dik!
Çıkıp onun üstünden bakabilirsek e er,
Çocukken masalarda dinledi imiz bir yer,
Güzel ç Anadolu görünecekti bize.
Onu nak etmek için bir anda kalbimize,
Son adım ı atmadan gözümüzü kapadık.

Gözümüzü açınca kar ımızdaydı artık
Sisli vadileriyle rüyalı Anadolu.
Görüyoruz uzaktan dereye inen yolu:
Sa yanında bir çayır, solda çam a açları.
O kadar yakındı ki da ların yamaçları
Dereye dü en bahar bir daha çıkamamı
Bu ne güzel memleket: Yüksek da larında kı ,
Yollarında sonbahar, deresinde ilkbahar,
Altın güne inde de yazın sıcaklı ı var.

nebolu Kânunusani 37 [1921]

Vâlâ Nureddin Nâzım Hikmet

YOL TÜRKÜSÜ

Alnımızda yanar gençli in tacı,
Yorgunlu un anasını satarız.
Elimizde ne emizin kırbaç,ı,
Ufukları önümüze katarız...

Gö sümüz kuvvetli, gönlümüz temiz,
Tükenmez yolları tüketiriz biz,
Ne saray, ne hamam, ne han isteriz,
Nerde gün batarsa orda yatarız.

Sabah buradaysak, ak am ordayız.
Günlerin pe inde bir hovardayız.
Bazı mısra gibi dudaklardayız.
Bazı «Kimsin» diye soran bulunmaz.

Hey anam hey! Yolcu yolunda gerek.
Bazı altımızda ku tüyü dö ek,
Bazı örtünecek yorgan bulunmaz!

Nâzım Hikmet Vâlâ Nureddin

MUM

Cüce bir sihirbazın kıvılcımlardan eli
«Senin olsun» diyerek bana bah etti i te
Alınları sallanan alevlerle haleli
ki çıplak kadının mermerden vücudunu.

Fakat görüyorum ki bir hile var bu i te,
Kadınlar ta ırlarken onun ate putunu
Gitgide süzülüyor, gitgide eriyorlar,
Beyaz vücutlarını zulmete veriyorlar.

Nâzım Hikmet Vâlâ Nureddin

VAS YET

Yol Arkada larıma

Ba ları gö e de en sırada lar karlıdır
Da ların yamacında geçitler rüzgârlıdır
Bu rüzgârda savrulan karlara gömülürsek
Bu güzel memlekete doyamadan ölürsek
Dünyaya açık olan gözlerimiz kapanmaz
Ruhumuzda ölümün ifalı nuru yanmaz
Ta ırız bir hortla ın tesellisiz ruhunu
Siz ey bizi sevenler istemezseniz bunu
stemezseniz e er böyle gam çekmemizi
Doymadan öldü ümüz Anadolu'da bizi
Evliyalar mezarı tepelere gömünüz
Bir efaatçi bulur ahirette gönlümüz.

16 MART

Adalı Haydut'a

Daha dün atıldı m, daha dün kovuldu un,
Daha dün kaçmak için ummanı dar buldu un,
Daha dün kapısında dövüldü ün bir yere,
Girdin bir kahpe gibi sı nıp hilelere.
Girdin karanlıklarda adı bir hırsız gibi!
İmdi de diyorsun ki: Artık benim sahibi,
Ölmez güzelli iyle artık stanbul benim!
Ben bütün bir cihanı yumru uyla ezenim!..
Ah bu senin yumru un!. Ah bu kirlenmi yumruk!..
Bu bütün hakikati hileyle yenmi yumruk
Bizim dik alnımızın üstünde yükselemez!..
Sen! Ezilmez hakkını çi nettirenleri ez!..
Ey! Sade âcizleri dü künleri titreten!
Ey! Daima zulmette arkadan hücum eden!
Ah ey! Adalı Haydut unu unutma ki biz
Mukaddes haklarını ezdirmiyenlerdeniz!..

ADALI HAYDUT

Adalı haydudun titresin tacı!
Kırılan bir zincir u ultusu var
Do udan batıya göçen bu seste.
Ey matem diyarı, gözya mı sil!
Kanlı bir tacidâr u runa de il;
Kurtulu içindir döktü ün bu kan.
Nuh'un bekledi i güvercin gibi
Dualı dudaklar özleyen ruhlar
Bekliyor Asya'nın kızıl ku unu.
Istırap içinde bütün bu cihan
Asya'dan umuyor kurtulu unu.

DÖRT SEVGİ L M VAR

Birbirinden güzel dört sevgilim var:
Acı bir haz ile her gece gönlüm
Birinden bo alır, biriyle dolar...

Birincinin bilmem henüz adını.
A kıma ne cevap verecek diye
Merakım seviyor bu genç kadını.

İkinci diyor ki: Delikanlı, sen
Gönlümün en mes'ut sahibi oldun!
Ok anan gururum onu sevdiren...

Üçüncü: Kalbimde bir hiçsin! diyor.
Dizinde a layıp reddoldukça,
Ezilen gururum onu seviyor!

Ne kadın! diyorlar dördüncüsüne,
Onda âsabımdır vurulmuş olan
Güzel vücudunun bütün süsüne.

Birbirinden güzel dört sevgilim var;
Fakat hâlâ gönül, bilinmez neden,
Evel zamandaki sevdâyı arar?..

TEVEKKÜL

Yollarda gezmekten yorgun **her gece**,
Yıldızlar ölürlen eve dönünce,
Bir zavallı gibi inilleyerek,
Kapının önünde bekler bir köpek.
Evimde sükûna ko uyorken ben
Bilinmez bir hisle onu önümden
Her gece kovarım, her gece gelir;
Her gece yalvaran sesi yükselir.
çinde ba e mi tevekküle bu
Sarı gözlerinde a layan ruhu
Bir ifa dilenir karanlıklarda.
Za'fa isyan edip ruhunda bir an
çinden zinciri o kırmamı tır.
Bu sa ır göklere haykırmamı tır!..
Hep boynu bükülü, gözleri nemli,
Daima hıçkırın gönlü elemli
Gönlünde a lıyor sonsuz bir enîn
Her gece yalvaran bu biçarenin
Kapım kapanınca yüzüne birden:
inleyen sesinden ürperirim ben.
Derim: Hor görmesin bunu kalbimiz,
Bu ruha o kadar benzeriz ki biz!

A A CAMII

Havsalam almıyordu bu hazin hali önce.
Ah, ey zavallı cami, seni böyle görünce
Dertli bir çocuk gibi imanıma ba landım;
Allahımın ismini daha çok candan andım.
Ne kadar yabancısın böyle sokaklarda sen!
Böyle sokaklarda ki, anası can verirken,
I ıklı kahvelerde kendi öz evlâdı var..
Böyle sokaklarda ki çamurlu kaldırımlar,
En kirlenmi bayra ın ta ıyor gölgesini,
Üstünde orospular yükseltiyor sesini.
Burda bütün gözleri bir siyah el ba lıyor,
Yalnız senin gö sünde büyük ruhun a lıyor.
Kendi elemim gibi anlıyorum ben bunu,
Anlıyorum bu yerde azap çeken ruhunu
Bu imansız muhitte öyle yalnızsın ki sen
Bir teselli bulurdun ruhumu görebilsen!

Ey bu Caminin ruhu: Bize mucize göster
Mukaddes huzurunda el ba lamayan bu yer
Bir gün harap olmazsa Türkün kılıç kınıyla,
Ba tan ba a tutu sun göklerin yangınıyla!

YA MUR

Selâmi zzet'e

Ya mur serpeiyor... Ya mur de il bu,
Teselli ya ıyor sanki göklerden.

Allanın kalblere baktı ı yerden
Ya mur serpeiyor... Geceler serin,
Zulmeti ifalı imdi göklerin...
Geceler kalbime daha çok yakın!
Geceler, bu ya lar dinmesin sakın,
Gönülden muhtacım serinleme e,
çimden silkinip bir «Oh» deme e...

Göklere çevrilen alnıma yer yer,
Batıyormu gibi so uk i neler,
nce damlalarla ya mur dü üyor,
Bir «Oh» diyemeden kalbim ü üyor!.

Ya mur serpeiyor... Ya mur de il bu,
Kalbe dert ya ıyor sanki göklerden.

SON HIRS

Donan benli imi kavrayıp birden
Esîri kılrsa da sihirli bir el,
Gecenin o kayan gölgesiyle ben
Dalsam mezarına, ey muzlim güzel!

Yanımda atsa da ölümün kalbi,
Kansız vücudunu sarıp baca ım,
So uk bir mermeri kucaklar gibi,
Koynuna sokulup ısınaca ım...

S Z DE M SATILDINIZ?

Gel ey imanlı gençlik, gel ey beklenen gençlik,
Gel ki Anadolu'da senin bükülmez, çelik
manına, azmine ümit ba layanlar var!

O satılmı vezire, o satılmı kullara
O satılmı hünkâra siz de mi katıldınız?
Sizde mi satıldınız, siz de mi satıldınız?

KARA KUVVET

Asırlar vardır ki, bu memleketin,
En sade, en temiz gönüllerine,
Göklerin ezeli nuru yerine,
Zulmeti sınıyor kara kuvvetin.

Asırlardanberi bu kara kuvvet,
Bir yara ki ruhumuzda kanıyor,
Susuz bir kurt gibi homurdanıyor,
Bir nura ko arsa e er memleket.

Bu kara kuvvetin kara elleri,
Böyle sarılırken bo azımıza,
Gönüllerimizde biz bu hırsıza,
Hâlâ veriyoruz en kutsî yeri.

Nankördür imanlı «gönüller bütün,
ükranla secdeye varmazsa e er,
Gençli in nurunu çalan bu eller,
Hırsız eli gibi kesildi i gün!

DEL N N B R NC DUASI

Fâni halk ettiyse beni de e er
Zaman gelecek ki yorgun gözlerim
Derin çizgilerle çevrilecektir.
Yarabbi, o zaman kı olsun, derim!

Uzun, sonsuz, bir kı , son kar ya arken
Bahçeler bir daha çiçeklenmesin.
Tahammül edemem, ben ihtiyarken
Membaı kurusun her gülen sesin...

«htiyar» diyerek kadid elimi
Çizgisiz a zıyla öperse bir genç,
Yarabbi, o zaman do rult belimi..
Yanında za'fımla olmayım i renç!

DEL N N K NC DUASI

Hasretle geçiyorken böyle her günüm düne
Yı ılır da seneler senelerin üstüne
Karparsa gözlerini bütün sevgililerim,
Kalmazsa yeryüzünde dayanacak bir yerim,
Yarabbi, ben ölmeden sen beni öldür, derim...

Ne olur büyüklü ün bir teselli yaratsa!
E er ölüm bir ceza, hayat bir mükâfatsa,
Bütün sevdiklerimden daha çoktur günahım.
Bir isyana dönmeden imdi yalvaran ahım
İlk önce beni öldür, beni öldür, Allahım...

YA AMAK ARZUSU

Yıldızlarla ufka sarkan berrak dümdüz bir gece
Saatlerce nasıl ko mak arzusunu verirse
Senelerce mesafeler arkasına atılmak
Fırlatılmak ihtiyacı içimizde uyandı.
... stedik ki rengi biraz ba kala sın göklerin
Serin pınar ba larında dinleyelim bülbülü
Ay eci in be örgülü saçını ba layalım,
Acısıyla a layalım gurbet dolu hanların.
Ummanların alınımıza vursun tuzlu suları
Sarı muzlu a açların gölgesine yatalım
Elimizle tadalım o köpük gibi meyveden.
Gül bedenli kadınların dudaklarının rengi
stedik ki alınımızın temasıyla sararsın.
Varsın yıllar yuvarlansın birbirinin üstüne!
Bize bütün bütüne ba döndürücü görünen
En kokulu urupları bir yudumda içelim.
Geçelim en, gürültülü, aydınlık yerlerden.
Bize meçhul kederlerden haber versin musiki.
stedik ki dünyaya bir yeni talih vadeden
Maden yüzlü insanlara doysun biraz gözümüz.
... Yıldızlarla ufka sarkan berrak dümdüz bir gece
Saatlerce nasıl ko mak arzusunu verirse
Senelerce mesafeler arkasına atılmak
Fırlatılmak ihtiyacı içimizde uyandı.

835 SAT R

GÜNE İ ÇENLERİN
TÜRKÜSÜ

Bu bir türkü:
toprak çanaklarda
güne i içenlerin türküsü!
Bu bir örgü:
alev bir saç örgüsü
kıvrıyor;
kanlı, kızıl bir me 'ale gibi yanıyor
esmer alınlarında
bakır ayakları çıplak kahramanların!
Ben de gördüm o kahramanları,
ben de sardım o örgüyü,

ben de onlarla
güne e giden
köprüden
geçtim!
Ben de içtim toprak çanaklarda güne i
Ben de söyledim o türküyü!

Yüre imiz topraktan aldı hızını;
altın yelesi aslanların a zını
yırarak
gerindik!

Sıçradık;
im ekli rüzgâra bindik!
Kayalardan
kayalarla kopan kartallar
çırpıyor ı ıkta yaldızlanan kanatlarını.
Alev bilekli süvariler kamçılıyor
aha kalkan atlarını!

Akın var
güne e akın!
Güne i zaptedece iz
güne in zaptı **yakın !..**

Dü mesin bizimle yola:
evinde a layanların
göz ya larını

boynunda a ır bir
zincir
gibi ta ıyanlar!

Bıraksın pe imizi
kendi yüre inin kabu unda ya ayanlar!

te:
u güne ten
dü en
ate te
milyonlarla kırmızı yürek yanıyor!

Sen de çıkar
gö sünün kafesinden yüre ini;
u güne ten
dü en
ate e fırlat;
yüre ini yüreklerimizin yanına at!

Akın var

güne e akın!
Güne i zaptedece iz
güne in zaptı yakın!..

Biz topraktan, ate ten, sudan, demirden do duk!
Güne i emziriyor çocuklarımıza karımız,
toprak kokuyor bakır sakallarımız!
Ne 'emiz sıcak!

kan kadar sıcak,
delikanlıların rüyalarında yanan
o «an»
kadar sıcak
Merdivenlerimizin çengelini yıldızlara asarak,
ölülerimizin ba larına basarak
yükseliyoruz
güne e do ru!
Ölenler
dö ü erek öldüler;
güne e gömüldüler.
Vaktimiz yok onların matemini tutmaya!

Akın var
güne e akın!
Güne i zaptedece iz
güne in zaptı yakın!..

Üzümleri kan damlalı kırmızı ba lar tütüyor!
Kalın tu la bacalar
kıvrınarak
ötüyor!
Haykırdı en önde giden,
emreden!

Bu ses!
Bu sesin kuvveti,
bu kuvvet
yaralı aç kurtların gözlerine perde
vuran,
onları oldukları yerde
durduran
kuvvet!
Emret ki ölelim
emret!
Güne i içiyoruz sesinde!
Co uyoruz,
co uyor!..
Yangınlı ufukların dumanlı perdesinde
mızrakları gö ü yırtan atlılar ko uyor!

Akın var
güne e **akın!**
Güne i zaaaaptedece iz
güne in **zaptı yakın!..**

Toprak bakır
gök bakır
Haykır güne i içenlerin türküsünü,
Hay kır
Haykırılım!

SALKIMSÖGÜT

Akıyordu su
gösterip aynasında sö üt a açlarını.
Salkımsö ütler yıkıyordu suda saçlarını!
Yanan yalın kılıçları çarparak sö ütlere
ko uyordu kızıl atlılar güne in battı ı yere!
Birden
bire ku gibi
vurulmu gibi
kanadından
Yaralı bir atlı yuvarlandı atından!
Ba ırmadı,
gidenleri geri ça ırmadı,
baktı yalnız dolu gözlerle
uzakla an atlıların parıldayan nallarına!

Ah ne yazık!

Ne yazık ki ona
dört nal giden atların köpüklü boynuna bir daha yatmayacak,
beyaz orduların ardında kılıç oynatmayacak!

Nal sesleri sönüyor perde perde,
Atlılar kayboluyor güne in battı ı yerde!

**Atlılar atlılar kızıl atlılar,
atları rüzgâr kanatlılar!
Atları rüzgâr kanat...
Atlılar rüzgâr.
Atlılar...
At...**

Rüzgâr kanatlı atlılar gibi geçti hayat!

Akar suyun sesi dindi.
Gölgeler gölgelendi
renkler silindi.
Siyah örtüler indi
mavi gözlerine,
sarktı salkımsö ütler
sarı saçlarının
üzerine!

A lama salkımsö üt
a lama,
Kara suyun aynasında el ba lama!
el ba lama!
a lama!

1928

ORKESTRA

Bana bak!
hey!
Avanak!
Elinden o zırlıtıyı bıraksana!
Sana,
üç telinde üç sıska bülbül öten
üç telli saz
yaramaz!

Bana bak!
hey!
Avanak!
Üç telinde üç sıska bülbül öten
üç telli saz
da larla dalgalarla kütleleri
ileri
atlatamaz!

Üç telli saz
yata mını de i tirmek isteyen
nehirlerden:
köylerden, ehirlerden
aldı ı hızla,
milyonlarla a zı
birtek
a ızla
güldüremez!
A latamaz!

hey!
hey!
üç telli sazın
üç telinde öten üç sıska bülbül öldü acından.
Onu attım
kö eye!
hey!
hey!
üç telli sazın
a acından
deli tiryakilere
içi afyon lüleli
bir **çubuk**
yaptılar!

Hey!
Hey!
Da larla dalgalarla, da gibi dalgalarla dalga gibi
da lar la
ba ladı orkestram!
Hey!
Hey!
A ır sesli çekiçler
sa ır
örslerin kula ına
Hay kır dı!.

Sabanlar güle iyor tarlalarla,
tarlalarla!
Co tu çalgıcı ba ı,
esiyor orkestram
da larla dalgalarla, da gibi dalgalarla, dalga gibi
da lar la.

1921

P YER LOT

«Esrar!
Tevekkül!
Kısmet!
Kafes, han, kervan
adırvan!
Gümü tepsilerde rakeden sultan!
Mihrace, padi ah,
binbir ya ında bir ah.
Minarelerden sallanıyor sedef nalınlar,
burunları kınalı kadınlar
ayaklarıyla gergef dokuyor.
Rüzgârlarda ye il sarıklı imamlar ezan okuyor!»

te frenk airinin gördü ü ark!
te
dakikada 1 000 000 basılan

kitapların
arkı!
Lâkin
ne dün
ne bugün
ne yarın
böyle bir ark
yoktu,
olmayacak!
ark
üstünde çıplak
esirlerin
aç geberdi i toprak!
arklıdan ba ka herkesin
orta malı olan memleket!
Açlı ın kıtlıktan öldü ü diyar!
A zına kadar
bu dayla dolu ambar!
Avrupa'nın ambarı!

Asya!
Amerikan dretnotlarının tel direklerine
senin Çinlilerin
uzun saçlarından
sarı mumlar gibi asıyorlar kendilerini!
Himalaya'nın
en yüksek
en dik
en karlı tepesinde

Britanya zabitleri cazbant çaldırıyorlar,
kara tırnaklı ayaklarını daldırıyorlar,
Paryaların
beyaz di li ölülerini attı ı Ganj'a!
Anadolu ba tan ba a
Armistrong'un
talim meydanı oldu!
Asya'nın ba rı doldu!
ark
yutmayacak
artık!
Bıktık be bıktık!
çinizden biri
can verebilse bile
açlıktan ölen öküzümüze,
burjuvaysa e er
gözükmesin gözümüze!
Hattâ sen
sen **Piyer Loti!**
Sarı mu amba derilerimizden
birbirimize
geçen
tifüsün biti
senden daha yakındır bize
Fransız zabiti!
Fransız zabiti sen,
o üzüm gözlü Azade'yi
bir orospudan
daha çabuk unuttun!

Kalbimize dikti in
Azade'nin ta ını
bir tahta hedef gibi topa tuttun!
Bilmeyenler
bilsin:
sen bir arlatandan ba ka bir ey de ilsin!
arlatan!
Çürük Fransız kuma larını
yüzde be yüz ihtikârla arka satan:
Piyer Loti!
Ne domuz bir burjuvaymı sın me er!
Maddeden ayrı ruha inansaydım e er,
arkın kurtuldu u gün
senin ruhunu
Köprüba ında çarmıha gerer
kar ısında cigara içerdim!
Ben elimi size verdim,
size verdik biz elimizi
kucaklayın bizi
Avrupa'nın sankülotları!
Sürelim yan yana bindi imiz al atları!
Menzil yakın
bakın
kurtulu günü artık sayılı
Önümüzde arkın kurtulu yılı
bize kanlı mendilini sallıyor.
Al atlarımız emperyalizmin göbe ini nallıyor.

1925

MAK NALA MAK

Trrrrum,
trrrrum,
trrrrum!
trak tiki tak!
Makinala mak
istiyorum!

Beynimden, etimden, iskeletimden
geliyor bu!
Her dinamoyu
altına almak için
çıldırıyorum!

**Tükrüklü dilim bakır telleri yalıyor
damarlarımda kovalıyor
oto direzinler lokomotifleri!**

Trrrrum,
trrrrum,
trrrrum!
trak tiki tak
Makinala mak
istiyorum!

**Mutlak buna bir çare bulaca ım
ve ben ancak bahtiyar olaca ım
karnıma bir türbin oturtup
kuyru uma çift uskuru taktı ım gün!**

Trrrrum,
trrrrum,
trrrrum!
trak tiki tak
Makinala mak
istiyorum!

1923

AÇLARIN GÖZ BEBEKLER

De il birkaç
de il be on
otuz milyon
aç
bizim!

Onlar

bizim!

Biz

onların!

Dalgalar

denizin!

Deniz

dalgaların!

De il birkaç
de il be on
30.000.000
30.000.000!

Açlar dizilmi açlar!
Ne erkek, ne kadın, ne o lan, ne **kız**
sıksa cılız
e ri bü rü dallarıyla
e ri bü rü a açlar!
Ne erkek, ne kadın, ne o lan, ne **kız**
açlar dizilmi açlar!

Bunlar!.
yürüyen parçaları
o kurak
toprakların!

Kimi
kemik
dizlerine vurarak
yuvarlak
bir karın
ta ıyor!

Kimi
deri... deri!
Yalnız
ya ıyor
gözleri!

Uzaktan
simsiyah sivrili i
nokta nokta uzayıp damara batan
kocaman ba lı bir nalın çivisi gibi
deli göz bebekleri,
göz bebekleri!
Hele bunlar

hele bunlarda öyle bir a rı var ki,

bunlar

öyle bakarlar **ki!**

A rımız büyük!

büyük!

büyük!

Fakat

artık imanımıza inemez tokat!

Demirle ti ba rımız,

çünkü a rımız

30.000.000

deli göz bebekleri!

göz bebekleri!

Ey

beni

a zı açık

dinleyen adam!

Belki arkamdan bana

bu kalbini

haykırana

«kaçık»

diyen, adam!

Sen de e er

ötekiler

gibi kazsan,

bir mânâ

koyamazsan

sözlerime

bak bari gözlerime;

Bunlar:

Deli göz bebekleri

göz bebekleri!

1922

GÖVDEMDEKÎ KURT

Sen
benim
minare boyunda çam gövdeme,
yumu ak
beyaz
bir. kurt gibi girdin,
kemirdin!
Ben barsaklarında solucan Makdonald'ı besleyen
ngiliz amelesi gibi ta ıyorum
seni içimde!

Biliyorum
kabahat kimde!

Ey ruhu lortlar kamarası kadın!
Ey uzun entarili tüysüz Puankare!
Kar ımda:
demirleri kıpkızıl
bir imendifer oca ı gibi yanmak
senin en basit hünerin.
Yine en basit hünerin senin
buzun üstünde bir paten gibi kıvrınmak!
So uk!
Sıcak!
Kaltak!
dur!
Yumu ak
beyaz
kıvrı larınla
beynime giriyorsun
kemiriyorsun!
Oraya giremezsin!
Onu kemiremezsin!

Yumu ak
beyaz
kıvrı larıyla
beynime giren **kurdu**
çürük **bir di çeker gibi söktüm!**
Epeyce **ter döktüm!**
Bu sonuncuydu
bir daha olmayacak!

1924

BAHR HAZER

Ufuklardan ufuklara
ordu ordu köpüklü mor dalgalar ko uyordu;
Hazer rüzgârların dilini konu uyordu balam,
konu up co uyordu!
Kim demi «çört vazmi»
Hazer ölü bir göle benzer!
Uçsuz bucaksız ba ı bo tuzlu bir sudur Hazer!
Hazerde dost gezer, e..y!..
dü man gezer!

Dalga bir da dır
                    kayık bir geyik!
Dalga bir kuyu
                    kayık bir kova!
Çıkıyor kayık
                    iniyor kayık,
devrilen
    bir atın
            sırtından inip,
ahlanan
    bir ata
            biniyor kayık!

**Ve türkmen kayıkçı
dümenin yanında ba da kurup oturmu .
Ba nda kocaman kara bir papak;
bu papak de il:
tüylü bir koyunu karnından yarıp
                                    geçirmi ba ma!
Koyunun tüyleri dü mü ka ma!**

Çıkıyor kayık
                    iniyor kayık

Ve kayıkçı
«Türkmenistanlı bir Buda heykeli» gibi
dümenin yanına ba da kurup oturmu ,
fakat, sanma ki Hazer'in kar ısında elpençe divan durmu !
O bir Buda heykelinin
ta tan sükûnu gibi kendinden emin
dümenin yanına ba da kurup oturmu .

**Bakmıyor
    kayı a
        sarılan
            sulara!**

Bakmıyor
çatlayıp
yarılan
sulara!

Çıkıyor kayık
iniyor kayık,
devrilen
bir atın
sırtından inip
ahlanan
bir ata
biniyor kayık!

— Yaman esiyor be karayel yaman!
Sakın özünü Hazer'in hilesinden aman!
Aman oyun oynamasın sana rüzgâr!

— **Aldırma anam ne çıkar?**
ne çıkar
kudurtsun
karayel
suları,

Hazer'de do anın
Hazer'dir mezarı!

Çıkıyor kayık
iniyor kayık

Çıkıyor ka...
iniyor ka...

Çık...
in...
çık...

YANGIN

Gece siyah, yol siyah,
ev beyaz, bembeyaz,
fener sarı!
Siyah, beyaz, sarı!

Yolda gezen gecenin
kör gözlerinde kara gözlükleri var...
Geni kanatları kar
martılar
oturmuşlar evin damına.

Beyaz ev benziyor bir imal ak amına!..
Fenerin dört camına
dört hastanın dayanımı alınları!..
Fener sarı.
Ev beyaz.
Gece siyah.

A..., h!
«Siyah gece,
beyaz kar...
Rüzgâr...
Rüzgâr!»
Camlar kırıldı.
Hastaların sapsarı
alınları
kıpkızıldı!..
Kıpkızıldı kan içinde
Bir an içinde:
Gece kızıl, yer kızıl
ev kızıl, fener kızıl
kızıl kızıl, kızıl!..

YANARDA

Kesildi yanarda ın ahdamarı!
Kara toprak altındaki a lamaları: —
fi kırıyor, haykıran
kan
rüzgârı ekinde!

syanı dinleyiniz yanarda ın a zından!

Bo azından:

güne leri

kırmızı balonlar gibi fırlatıyor dumanlara!

Bir alev su halini vermiş ummanlara:

yanarda ın

yanan gönül

kızıllı ı!...

Varsın otursun, isteyenler dört duvardan evinde!

Kartal kayalardan seyredelim biz

kanayan gönüllerin

gö e vuran rengini!

Etimizi saran yünü parçalayarak

çırılçıplak

Yıkanalım çelik çubuklar gibi yanarda ın alevinde

Yıkanalım!

Yanalım.

SANAT TELÂKK S

Bazan ben de ahlarımı
çekerim birer birer
kan kırmızı yakut bir te bih gibi,
ve bu kızıl pırıltılı tesbihin ipi
sırma saç tellerindedir...

Fakat
benim
iirime ilham veren perimin
omuzlarında açılan kanat:
asma köprülerimin
demir putrellerindedir!.

Dinlenir,
    dinlenmez de il
bülbülün güle kar ı feryatları...
Fakat asıl
    benim anladı m dil:
Bakır, demir, tahta, kemik ve kiri lerle çalınan
Bethoven'in sonatları...

Sen istedi in kadar
tozu dumana katar
sürebilirsin atını!.
Ben de i mem
en halüsüddem
    arap atma;
saatte 110 kilometrelik sür'atini
    demir raylarda ko an
    demir beygirimini!

ri a kın bir sinek gibi takılır bazan gözüm
odamın kö esindeki usta örümcek a larına..
Lâkin asıl hayranım ben:—
halikleri mavi gömlekleli mimarlarım olan
    77 katlı beton arme da larına!

Erkek güzeli
«Biblos ilâhı genç Adonis»
köprüba ında kar ıma çıksa,
belki bakmadan geçirim de;
Filozofumun yuvarlak gözlüklü gözüne,
ve ate çimin
dört kö e terli bir güne gibi yanan yüzüne
bakmadan geçemem!..

Ben
elektrikli tezgâhlarımda doldurulan
üçüncü nevi hazır cıgara içerim de,
isterse Samsun'un olsun
tütünü kâ ıda elimle sarıp içemem!.
De i medim
de i emem
Havva'nın çırılçıplaklı ına
me in kasketli me in ceketli karımı!.
Belki benim «tab'ı airanem» yok?!

Neyleyim!
Toprak anamın çocuklarından çok
seviyorum:—
kendi çocuklarımı!

KORSAN TÜRKÜSÜ

te...
geni a ızlı palalar gibi parıldıyor güne te,
kulakları altın küpeli korsanların türküsü:

Donna Madonna'nın yuvarlak
kalçaları gibi oynak
fiçılardan
içtik spanyol arabını!
Karı tı Madrit orospularının kanı
kanımıza!

Be yüz ba zenciye zincire vurduk,
üç direkli kadırgayı doldurduk,
aldık yükü
geliyoruz!

Taze balık gibi çıktık denizden;
korkma bizden
tombul, esmer kollarını aç Madonna!
Afrika'da gözü kanlı korsanız amma
Lizbon'da namuslu bezirmanız!
Kaçıyor kara çıplak derilerin sürüsü!
Kaçırma vur bir yandan
durma doldur öbür yandan:
Donna Modanna'nın yuvarlak
kalçaları gibi oynak
fiçılardan
erimi altın gibi akan
spanyol arabını!.

Karı sını Madrit orospularının kanı
kanımıza!

RODOS HEYKEL

Aya ma 45 numro Amerikan kundurası geçirmi
bir RODOS HEYKEL gibiyim!

Sigorta irketleri
sigortalıyor beni 101 seneye.

Herkes
gözlerinin bebe ine sı mayan vücudumu
yekpare mermer sanıyor.

Halbuki ben
dev gövdemin
kof bir alçı kalıp oldu unu biliyorum.

Biliyorum,
hesabettim:
Sayısı 10 lar evini doldurmayan senelerden sonra
geni gö süm
çatlayacak!

Kafamda bunun yalnız bir a rısı var,
o da u:

Buradan
oraya
gitmek için
asma köprü kuranlara,
daha ben
cüsseme yara an putrelleri götürmedim!

Zaman az!

Geni gö süm
çatlayacak!

45 numro Amerikan kunduralarımla
dekametroluk adımlar atsam da kâfi de il.

Ko mak lâzım,
Olimpiyad yarı larında gibi ko mak,
KOOOOOO MAK!

1923

Jokond isimli manzum romanın
birinci kısmından bir iki kroki.

**JOKOND'UN HÂTIRA
DEFTER NDEDEN PARÇALAR**

**Paris, 15 Mart 1924.
Luvur müzesi.**

Luvur müzesinde artık canım sıkılıyor.
Can sıkıntısından çok çabuk bıkılıyor.
Bıktım artık canımın sıkıntısından.
çimdeki bu ruh yıkıntısından
aldı fikrim u hisseyi:
Müzei
gezmek iyi,
müzelik olmak fena!

Ben bu maziyi hapseden saraya
öyle a ır bir hükümle kondum ki,
çatlarken sıkıntıdan yüzümde ya lı boya
mecburum durup dinlenmeden **sırtmaya,**

Çünkü
ben o Floransalı Jokond'um ki
Floransa'dan daha me hurdur tebessümüm.

Luvur müzesinde artık canım sıkılıyor,
ve mademki maziyle konu maktan çabuk bıkılıyor,
ben

karar verdim bugünden itibaren
bir hatıra defteri tutma a,
Belki dahli olur bugünü yazmanın
dünü unutma a.

Lâkin acayip bir yerdir Luvur.

Burda belki bulunur:

Iskenderi Kebir'in

kronometreli Lonjin saati.

Fakat

bulunmaz yüz paralık kur unkalem
ve bir tabaka temiz defter kâ ıdı.

Lanet olsun Luvr'una, Paris'ine

Yazarım ben de hatıratı

mu ambamın tersine.

Ve i te :

Kırmızı burnunu eteklerime sokan,

saçları arap kokan

miyop bir Amerikalının

a ırınca cebinden mürekkepli kalemini

ba ladım hatıratıma!

Yazıyorum sırtıma:

tebessümü me hur olmanın elemi.

18 Mart Gece

Luvur uyudu.
Zulmette Venüs'ün kolsuz vücudu
benziyor bir harbiyumumî neferine.
Parlıyor bir övalyenin altın mi ferî:
vurdukça gece bekçilerinin feneri
karanlık bir resmin üzerine.

Burda
Luvur'da
benziyor günlerim birbirine
tahta bir mik'abın dört tarafı gibi.
Ba ım keskin kokularla dolu
bir ecza dolabının rafı gibi.

20 Mart

Hayranım Felemenk ressamlarına:
Süt ve sucuk tacirlerinin tombul madamlarına
kolay mı üryan bir ilahe edası vermek?
Lâkin
isterse ipekli don giyinsin
inek + ipekli don = inek!

Dün gece
bir pencere
açık kalmı
Felemenkli üryan ilaheler so uk almı .
Bugün
bütün gün
ziyaretçilere
çevirip da gibi pembe çıplak gerilerini
aksırıp öksürdüler
Tutulmu um ben de nezleye.
Nezleli bir tebessümle gülünç olmayım diye,

ziyaretçilerden gizliye gizliye
burnumu çekip durdum.

1 Nisan

Bugün bir Çinli gördüm.
Ba ı perçemli Çinlilere benzer yeri yok!
Ne de çok
baktı bana!
Bilirim ki ben
Fildi ini ipek gibi i leyen
Çinlilerin teveccühü
atılamaz yabana.

20 Nisan

Çin hâdisatıyla me gul gazeteler.
Anlıyorum ki artık,
Kaf da ından gelen ejder
altın semasında Çinimâçin yurdunun
gerdi kanat.
Fakat
Bu i ten yalnız Britanya lordunun
Tüyleyi yolunmu bir ku
gibi matru
gırtl ı de il
kesilecek
Konfuçyus'un

uzun
seyrek
sakalı da.

22 Nisan

Dün gece bir Amerikan zurnasıyla,
12 beygirlik bir Ford'un kornasıyla
bir rüyadan uyandım.
Ve bir lahza gördü üm
bir lahzada öldü.

Gördü üm durgun mavi bir göldü!
Bu gölde canımın çekik gözlü canı
yaldızlı bir balı ın sarılmı boynuna.
Ben gidiyorum ona
sandalım Çin i i bir çay fincanı,
açtı ım yelken
kamı bir Japon
emsiyesinin
nakı lı ipe inden.

2 Mayıs

Bugün Çinlim gelmedi.

5 Mayıs

Bugün de yok.

8 Mayıs

Benziyor günlerim

bir istasyonun
bekleme salonuna.
Gözlerim dikili demiryoluna.

10 Mayıs

Yunan heykeltra ları!
Selçuk elinin çini nakka ları!
Cem id'e ate le halı dokuyanlar!
Çölde hecinlere kaside okuyanlar!
Vücudunun raksı rüzgâr gibi esen!
Bir kırat mücevheri 36 kö eli kesen!
Ve sen
be parma nda be hüner ta ıyan
Mikel **Anj** usta!

Haykırın, ilân edin dü mana, dosta:
Paris'te fazla ba ırımı diye
Ç N
SEF R N N
camım kırmı diye,
sevgilisi Jokond'un,
Fransız hududunun
atılmı haricine!
Çin'den gelen sevgilim gitti Çin'e!
Ve ben artık
bilmem kimlere derler Leylâ ile Mecnun?
O pantolonlu Leylâ
Ben eteklikli Mecnun de ilsem!
A layabilsem a...h
a layabilsem!

13 Mayıs

Bugün tam benim önümde
kanlı a zının
boyasını tazeleyen
bir ev kızının
elindeki aynaya ili ince gözüm,
parçalandı kafamda öhretimin teneke tacı.
çimde kıvranırken a lamak ihtiyacı
dudaklarım kırıttıyor,
pi mi bir domuz kellesi gibi suratım sırtıyor.

Dilerim ki
kübist bir ressamın fırça olsun kemikleri
Leonardo da Vinçi'nin,
boyalı elleriyle sarılıp bo azıma,
altın kaplama bir di gibi a zıma,
bu mel'un tebessümü taktı ı için!

1929

(Yakında bu romanın
tamamı çıkacak.)

BERKLEY

Behey
Berkley!
Behey on sekizinci asrın filozof peskoposu.
Felsefenden tüten günlük kokusu
    ba ımız dödürmek içindir.
    Hayat kavgasında bizi
    dizüstü süründürmek içindir.

Behey
Berkley,
Behey Allahın
    Cebrail eklindeki Azrail'i,
Behey on sekizinci asrın en filozof katili!

Hâlâ geziyor Iskoçya köylerinde
adımlarının sesi.
Hâlâ uluyor adımlarının sesine
tüyleri kanlı bir köpek.
Hâlâ
her gece titreyerek
görüyor gölgeni skoçya köylüleri
evlerinin
camlarında!
Hâlâ
kanlı be parma nın izi var
o beyaz buzlu camlar gibi imdi imal ak amlarında!
Behey
Berkley!
Behey meyhane kızlarının kara cübbeli kavalyesi,
Kıralın övalesi,
sermayenin altın sesi,
ve Allahın peskoposu!
Felsefenden tüten günlük kokusu
ba ımızı döndürmek içindir.
Hayat kavgasında bizi
dizüstü süründürmek içindir!
Her kelimen
kelepçelerken
bileklerimizi,
kıvrılan
bir yılan
gibi satırların
sokmak istiyor yüreklerimizi.
Beli hançerli bir sa'ya benziyor resmin.

Sivriyor kitaplardan ismin
sivri yosunlu ucundan
kızıl kan
damlayan
ye il bir di gibi.

Her kitabın
diz çökmü önünde Rabbın
kara ku aklı bir ke i gibi..
Sen bu kıyafetle mi bizi kandıracaktın,
inandıracaktın?
Biz sa'nın vuslatını bekleyen
bir rahibe de iliz ki!

Behey
Berkley!
Behey tilkilerin ahı tilki!
Çalarken satırların zafer düdü ü,
küçük bir ta parçasının en küçü ü
imparatorların imparatoru gibi çıkınca kar ısına
hemen anla mak için
bir kapı açyorsun,
binip Allahının sırtına
soldan geri kaçyorsun!
Kaçma dur!
Her yol Roma'ya gider,
bu belki do rudur
fakat
fikri evvel gören her felsefenin
safsata iklimidir yelken açtı ı yer!
Bu bir dakikat
— hem de mutlak cinsinden! —

te sen
te senin felsefen:
Sen o sarı kırmızı rengini gördü ün
cilâlı derisine parmaklarını sürdü ün
parlak
yuvarlak
elmaya
«Fikirlerin bir
terkibidir»
diyorsun!

Dı ımızda bize ba lanmadan
var olan
varlı ı
inkâr ediyorsun!

u mavi deniz
u mavi denizde yüzen beyaz yelkenli gemi,
kendi kendinden aldı n fikirlerdir, öyle mi?
Mademki kendi fikrindir yüzen gemi,
mademki kendi fikrindir umman,
ne zaman var,
ne mekân!
Ne senin haricinde bir vücut
ne senden evvel kimse mevcut,
ne senden sonra kâinat baki
bir sen
bir de Allah hakikî.

Lâkin ey kara meyhanelerin sarho papazı!
Senin dı ında de il miydi
kılı kollarında kıvranan meyhanecinin kızı?
Yoksa kendi altında sen
kendinle mi yattın?
Diyelim ki senden evvel baban yok
sa gibi.
Yine fakat bacakları arasından çıktı n

Meryem gibi bir anan da mı yok!
Diyelim ki yapılmızsın
Turu Sina'da Musa gibi,
ne yazık! Tevrat'ını okuyan da mı yok!
Çok yalan söylemiş çok.

Sen emin ol ki Berkley
—olmasan da zarar yok—
bu iire benzer yazıda hissene dü en ey:
biraz alay
biraz aka
ve birkaç tokat
— eldivensiz cinsinden —

Neyleyim?
Ne 'e kavganın musikisidir.
Kavgada kuvvetini kaybetmiş gibidir biraz
ne 'enin çelik ahengini duymayan adam;
ne 'e... iyi eydir vesselam,
ba döndürmezse e er
Ve i te bizimkiler
güldüler mi,
a ız dolusu gülüyorlar.
Kabahat onların kuvvetinde:
yoksa ne sende
ne de bende!

Dinle Berkley
— Dinlemesen de olur —
Biz dinleyelim:
Beynimiz bal yo uran
bir kovan
Ona balı dolduran
arıdır hayat.
Aldı ımız hislerin

sonsuz derin
pınarıdır kâinat!
Kâinat geni
kâinat derin
kâinat uçsuz bucaksız!
Biz onun parçaları,
biz ondan do an bir sürü bacaksız!
Biz o bacaksızların
— anasını inkâr etmeyen cinsi —
Çünkü biz
emredenlere emir verenlerden de iliz!
Ba lıyız topra a
kalın halatlar gibi kollarımızla!
Çelik di leri im ekli çarklılar
koparıırken kara topra ın esrarını,
biz
seyretmedeyiz
cihan içinden cihanların
do u unu;
kehke anların
gümü aydınlı ında!
Görmü üz,
görmedeyiz
yılların yollarında toprak olu unu
kızıl kadife dudaklı kızların!
Çiziyor hareketi gözlerimize
sonsuz maviliklerde
kuyruklu yıldızların
sırma saçlarından kalan izler.

Her habbe koynunda bir kubbeyi gizler!.

u denizler,
u denizlerin üstünde denizler gibi esen,

rüzgârların u ultusu.
u ipi kopmu
inci bir gerdanlık gibi damlayan su,
u bir damla su,
uzakla tıkça, yakla ılan
hakikati gizler..

Her yeni ummanla beraber
bir yeni imkân.
Kâinat geni
kâinat derin
kâinat uçsuz bucaksız!

Behey!
Berkley!
Behey bir karı boyuna bakmadan
Karpap'ları inkâr eden cüce!
Ahrete gittiysen e er
oradan bir taç gönder,
süslemek için Allahının kafasını!
Fakat buradan
topla hemen tara ını tasını,
Haraç mezat!
Haraç mezat!
Götür pazara bir pula sat:
Topraktaki saltanatın
gö e çıkan tahtını!
Yok üstünde tabiatın
tabiattan gayri kuvvet!..
Tabiat geni
tabiat derin
tabiat uçsuz bucaksız!..

HER K TABIMIN SON SÖZÜ

Sen sanma ki san'atın
dama ımda tadı var
acı bir hıyar
lezzeti gibi...
Mısralarımda yok benim
göz ya larının tadı,
iirlerim içilmez
ngiliz tuzu gibi.

19....

SES N KAYBEDEN EH R

AÇIKLAMA

Sesini Kaybeden ehir'in ilk basımında bulunan «On Dokuz Ya ım» ba lıklı iir bu derlemeye alınamamı tır.

**SES N KAYBEDEN
EH R**

Adedi devir
sıfır.

ehir
sustu.

Kenetlendi nokta nokta ehrinin
asfalt beton çenesi:
bin dokuz yüz nokta nokta senesi
nokta nokta
ayında..

Cadde bo .
Bir uçtan bir uca ko .
Cadde bo
                    bombo
                            cebim gibi...
Kesildi akıyor su...
Ne bir motor u ultusu
                            ne dönen bir tekerlek var.
Rüzgâr:
          sürüklüyor asfaltta Mister Ford'un adını:
          duvarlardan kopan renkli bir ilân kâadını
                            kaldırımında savuruyor...

Üç adam.
Üç adam duruyor:
Birincinin kolunda kırık bir
                            keman var,
ikincinin ba ında silindir
                            sırtında frak,
üçüncü kıllı bir maymun gibi çıplak..

Sokak.
Sokakta ıslık çalarak
                            enseni ka ıya ka ıya.
                            geç kar ıdan kar ıya.
                            Yok ezilmek korkusu..
Ne bir motor u ultusu
                            ne dönen bir tekerlek var..
Rüzgâr:

çatıyor git gide kara ka larını.
Kesmi düdük sesleri kö e ba larını.

Üç adam...
Üç adam duruyor
ve bir sarho türküsünü söyliyerek
topuklarını yere vuruyor..

Caddenin ortasında ba ırıp durmayın,
topuklarınızı yere vurmayın,

NAF LE

asfaltı getiremezsiniz dile!!
NAF LE

konu maz sesini kaybeden ehir:
ok amazsa e er
ONLARIN
ceplerinde kilitlenen elleri
bakır telleri..

Üç adam
Üç adam duruyor:
birincinin kolunda kırık bir
keman var,
ikincinin ba ında silindir
sirtında frak,
üçüncü kıllı bir maymun gibi çıplak...
Üç adam
kayboluyor karanlıkta sallanarak,..

VEDA

Ho a kalın
dostlarım benim
ho a kalın...
Sizi canımda
canımın içinde,
kavgamı kafamda götürüyorum.
Ho a kaim
dostlarım benim
ho a kalın...

Resimlerdeki ku lar gibi
dizilip üstüne kumsalın,
mendil sallamayın bana.
istemez...

Ben dostların gözünde kendimi
boy lu boyunca görüyorum...

A dostlar
a kavga dostu
i karde i
a yolda lar a!!!

Tek hecesiz elveda...

Geceler sürece k apımın sürgüsünü,
pencerelerde yıllar örece k örgüsünü.
Ve ben bir kavga arkısı gibi haykıraca ım
mapusane türküsünü.

Yine görü ürüz
dostlarım benim
yine görü ürüz...

Beraber güne e güler,
beraber dövü ürüz...

A dostlar
a kavga dostu
i karde i
a yolda lar a..!!
ELVEDA..!!....

KEREM
G B

Hava kur un gibi a ır!!

Ba ır

ba ır

ba ır

ba ırıyorum.

Ko un

kur un

erit-

me e

ça ırıyorum...

O diyor ki bana:

Sen kendi sesinle kül olursun ey!

Kerem

gibi

yana

yana...

«Deeert

çok,

hemdert

yok»

«Yürek
lerin
kulak
ları
sa ır...
Hava kur un gibi a ır»...

Ben diyorum ki ona:
— Kül olayım
Kerem
gibi
yana
yana.

Ben yanmasam
sen yanmasan
biz yanmasak,
nasıl
çıkarm
karan-
lıklar
aydın
lı a..

Hava toprak gibi gebe.
Hava kur un gibi a ır.
Ba ır
ba ır
ba ır
ba ırıyorum.

Ko un
kur un
erit
me e
ça ırıyorum...

1930 Mayıs

N KB NL K

Güzel günler görece iz **çocuklar**,
güne li günler

göre-
ce iz...

Motorları maviliklere sürece iz çocuklar,
ı ıklı maviliklere

süre-
ce iz...

Açtı k mıydı hele bir
son vitesi,
adedi devir.

Motorun sesi.

Uuuuuuy! çocuklar kim bilir
ne harikuladedir
160 kilometre giderken öpü mesi...

Hani imdi bize
cumaları, pazarları çiçekli bahçeler vardır,
yalnız cumaları
yalnız pazarları..

Hani imdi biz
bir peri masalı dinler gibi seyrederiz
ı ıklı caddelerde ma azaları,

hani bunlar
77 katlı yekpare ma azalardır.

Hani imdi biz haykırırız

Cevap:
açılır kara kaplı kitap:
zindan..

Kayı kapar kolumuzu
kırılan kemik
kan.

Hani imdi bizim soframıza
haftada bir et gelir.

Ve
çocuklarımız i ten eve
sapsarı iskelet gelir..

Hani imdi biz...
nanın:
güzel günler görece iz çocuklar
güne li günler
göre
ce iz.

Motorları maviliklere sürece iz çocuklar
ı ıklı maviliklere
süre-
ce iz....

HT LÂL KEB R

Dördü de önümdeydi.
Kan içindeydiler.

Severim kam:
anamın rahminde oldu u
ve giyotin sepetine doldu u
için...

Dördü de önümdeydiler.
Kan içindeydiler.
Yeti tim onlara,
omzuma de diler:
«Kahrol Danton.
ölmelisin Robespiyer'im...
Ya asın Marat!
Ben Baböf'le beraberim»
dedim
ve geçtim onları...

Robespiyer, Danton,
Baböf, Marat...
Ne ba langıç, ne son,
do an, ölen, be anaçkom,
do an, ölen, do an hayat...

1930 Mayıs

AR FE

Bu gece de ilse
yarın
gece
girece im kodese...

çimde yaprak kımıldamıyor..
Deliksiz uyku gibi rahat
geni
içim...

Rahat
geni
içim:
havalarda mavilikleri
yeni do mu bir çocuk gibi
seyredi im
den...

Dün
ben
ehrin meydanına gidip:
«Onlar için
karde lerimizi öldürmiyelim,
ölmüyelim!»
dedim.

Ve bu gece de ilse
yarın
gece
girece im kodese...

çimde yaprak kımıldamıyor...
Ellerimi ba ımın altına koyuyorum...
Denizi duyuyorum...
Uyuyorum...

1930 Haziran

BELKİ BEN

Belki ben
o günden
çok daha evvel:
köprü başında sallanarak
bir sabah vakti gölgemi asfalta salacağım.

Belki ben
o günden
çok daha sonra:
matru çenemde ak bir sakalın izi
sarı kalacağım...

Ve ben
o günden
çok daha sonra;
sa kalırsam e er,
ehrin meydan kenarlarında yaslanıp
duvarlara,
son kavgadan sonra benim gibi sa kalan
ihtiyarlara
bayram ak amlarında keman
çalaca ım...

Etrafta mükemmel bir gecenin
ı ıklı kaldırımları
ve yeni arkılar söyleyen
yeni insanların
adımları..

DÖRT K VE DÖRT E

Yuvarlak
bir masa.
Dört i e.
Dört ki i
ve dört bardak arap.
arabın
markası
Medok.
Bardakta
arap var,
arap yok,
arap var.
Dört ki i arap içiyorlar...

Bo aldı bir i e.
Dedi ki bir ki i:
Yarın iddiam müthi tir.
ilk sözümde i i bitmi tir;
mutlak
asılacak...

Bo aldı üç i e
Cevap verdi üç ki i,
cevap verdi üç a ız:
Mutlak
asaca ız...

Yuvarlak
bir masa,
bo almı dört i e
ve dört ki i...

1930

ÜPHE

Karısı tarafından satılan arkada a:

üphedeyiz karımdan:
satıyor bizi
satıyor i imizi
diye...

üphedeyim karımdan.
Sabahtan beri
cıgaramı dü ürdü üm yok
dudaklarımdan...

üphedeyim.
üphedeyiz..
üphe:
çıplak ayaklı bir gece gibi
ilerliyor içimde.

Ve yarın :
yıldızlar, üflenen mumlar gibi
birer birer sönünce,
gece içimde çırılçıplak,
simsiyah
görününce
yeniden do aca ım..
Bir kadife gibi ok adı ım bo azına
sarılıp
karımı bo aca ım...

1930 Mayıs

BAYRAM O LU

Mapusanedeyim.

Mapusanede kalbimin

kanayan çıplak ayakları

ne zaman çok uzun bulsa yolunu,

hatırlarım bilmem neden

Azeri yolda ım Bayram O lu'nu :

«Baki.

Gece saat iki

sularında..

Kara ehrin kara damlarında yatanlar

görüyor kanlı renklerin neşçini uykularında...

Yıldızların altında kara petrol buru ları

hı ırdıyor servilikler gibi derinden

yüre inden.

Bakıyor uykulu sarı gözler
kara topraktaki yağlı ve yağsız birikintilerinden.

Gök kara, yıldızlar sarı.

Tek katlı, düz camlı, dört köşeli tahtanın
kapalı kapıları.
Kara ekranda kara damlarında yatanlar
görüyor kanlı renklerin nesnesini uykularında.
Baki.

Gece saat iki
sularında.

Tahtada yuvarlanan
tekerlek sesleri.
Seslerde seslenen sesler...
tekerlek geçiyor
geçmede
geçti:
son evlerin yakınından
uzaktan
uzaktan...

Kara bir lanettir ki bu,
Kopmuş geliyor gecenin dudaklarından...
Bu tekerleğin okunda iki tekerlek
iki tekerleğin iskeleti var.
Bu tekerleğin fenerlerinde de ışık var:
hançerle oyulmuş
kör ve derin
gözlerin...

Tahtada yuvarlanan
tekerlek sesleri.
Gittikçe uzaklaşan,
gittikçe alçalan sesler...

Ortada demir yolu,
sa yanda Kara ehir;
solda fabrikaların
duvarları yükselir.

Kar ıdan fayton gelir.
içinde Bayram O lu.
Ba lanmı kolu
Bayram O lu'nun...

Kar ıdan fayton gelir.
içinde Bayram O lu.
Jandarma sa ı,
Jandarma solu
Bayram O lu'nun...

Kolunu ba lamı lar
kanadı kırık de il...
Gözünde toplanan
hıçkırık de il...
Gözleri ı ık dolu
Bayram O lu'nun.

Kar ıdan fayton gelir,
içinde Bayram O lu.
Ölümdür yolu
Bayram O lu'nun
Bayram O lu'nun...»

KALB M BUNALTAN
BU DÖRT DUVAR MI?
ÖLÜMDEN ÖTEYE KÖY VAR MI???

1927

MEKTUP

Hayır,
Maksim Gorki hayır..
Hayır ihtiyar usta,
bu hususta
hemfikir de iliz...

Lenin
senin
gözlerinde:
ruhu keskin azabın çarmihına gerilen
zaman zaman dirilen
ak gömle i kanlı bir ölü.
«Balı m pullarla örtüldü ü» gibi
kelimelerle örtülü

Sen
görüyorsun onu bazen
el yazma bir ncil sayfasında,
Ve bazen
ufuklarında sarı nakı lı kızıl çizmeler gezen
Ural ak amlarının arkasında...

Biliriz:
    Lenin'i
        sevdi ini
            biliriz..
Biliriz bunu ihtiyar usta.
Bak bu hususta
        hemfikiriz.
Fakat sevmek,
    anlamak
        demek
            de il..
uurun,
    çok uzun
        bir köprüsü var,
        duymakla anlamanın arasında.
Sen de sevdiğin onu
        onu duydun,
            fakat anlamadın,
Öldü,
    a ladin fakat
        bizim gibi a lamadın..
Onu sen anlamadın.
    Anlamadın..
        Anlamadın..
Lenin'i anlamak demek:
inkılâbı Lenin gibi anlamak demektir...
Sen inkılâbı anlamadın!
Bırak
Maksim Gorki bırak,
onu anlayarak
        sevenler anlatsın...
Bırak
    onu bizden dinlesin,
        Kapri balıkçıları....

Bazen Lenin
    Senin
        sözlerinde:
ri mavi gözlü
    uzun yüzlü
        bir nebi
            gibi...

Ve bazen
    kalın enseli, korkunç
        ve âdil
            bir BOGATIR...

Hayır..
    Maksim Gorki hayır..
Hayır ihtiyar usta
        bu hususta
            hemfikir de iliz.

Biliriz.
    Beraber dinlediniz Pe kova'nın evinde
        Bethoven'in sonatlarını.

Duydu Lenin
Yüre inde
    yükselen
        seslerin
            serin
                kanatlarını..

Biliriz:
beraberdiniz,
    Kapri sahillerinde.
Kamı sız oltalarla beraber balık avladınız:
    o gök yüzü gibi mavi,
        gök yüzü gibi effaf
            suların üzerinde..

SIRADAK

Ba ladı i te
Bitirdi i i...

Ba larken avaz avaz ba ırmadı.
Bitirdi ve:

Gelin seyredin, diye
dört yanı ça ırmadı.

O milyonların milyonda biridir.
O bir sıra neferidir.

Damarlarındaki bilmem hangi suyun kanı de il,
O bir yarı hayvanı de il.
Yüzü herkesin yüzüne benzer.
Su içer a zıyla
ayaklarıyla gezer...

Onun için; ba lıyan, biten, ba lıyan i var,
sorgu soru yok..
Gidi var.
Duru yok...

O milyonların milyonda biridir.
O bir sıra neferidir....

1930

SIRADAKİ NİN ÖLÜMÜ

O, ne önde
ne arkada
sırada
sıramızdaydı..
Ve yanındakinin kanlı ba ı onun omzuna e ilince
ona sıra gelince
sayısını saydı...

Söz istemez
Ya lı göz istemez.
Çelenk melenk lâzım de il..
SUSUN.
SIRA NEFER UYUSUN....

YANMAMI CIGARA

O bu gece ölebilir
ceketinin gö sünde bir kur un yanı ıyla.
O bu gece gitti ölüme
kendi aya ıyla...

— Cıgaran var mı? dedi...
— Var,
dedim.
— Kibrit?
— Yok,
cıgaranı kur un yakar
dedim.

Aldı cıgarayı
gitti...

Belki imdi upuzun yatıyor
dudaklarında yanmamı bir cıgara
gö sünde bir yara...

Gitti.
Darp i areti.
Bitti....

CEVAP NO: 2

ki serseri var:
Birinci serseri
köprü altında yatar,
sularda yıldızları sayar geceleri..

ki serseri var:
kinici serseri
atlas yakalı sarho sofralarında
Ba datlı bir dilencinin çaldı ı sazdır.
Fransız emperyalizminin
idare meclisinde ayvazdır..

Ben:
ne köprü altında yatan,
ne de atlas yakalı sarho sofralarında
saz çalıp Arabistan fıstığı satan-
ların
airiyim;
topraktan, ateşten ve demirden
hayatı yaratan-
ların
airiyim
ben.

ki serseri var:
ikinci serseri
yolumun üstünde duruyor
ve soruyor
bana:
«PROLETER
dedi imin
ne biçim ku
oldu unu?»

Anlaşılan
Başdadı aklaban
unutmu ,
Mösyö bilmem kimle beraber
Adana Mersin hattında o kuşu yoldu unu...

ki serseri var:
Birinci serseri
pencerelerden bir gölge gibi girer
geceleeri..

iki serseri var:
ikinci serseri

halkın alınterinden altın yapanlara
kendi kafatasında hurma rakısı sunar.

Ben hızımı asırlardan almı ım,
bende her mısra bir yanarda hatırlatır.
Ben ne halkın alınterinden on para çalmı ım
ne bir airin cebinden bir satır...

ki serseri var:
kinci serseri,
meydana dört topaç gibi saldı ım dört eseri
sanmı ki yazmı ım kendileri
için.

Halbuki benim
bir serseriye hitap eden
ikinci yazım i te budur:
Atlas yakalı sarho sofralarının sazi,
Fransız sermayesinin hacı ayvazi,
bu yazdı ım yazı
örse balyoz salanların im ekli yumru udur
katmerli kat kat ya lı ensende...
Ve sen o kemik yaladı ın
sofranın altına girsen de,
dostun KARAMACA BEY gibi
kaldırıp kaldırıp yere çaal
mak için
canını burnundan aaal
mak için,
bulaca ım seni...
Koca göbeklerin RUSEL ku a ı sen,
sen u ak murabbai,
sen u ak mik'abi,
satılmı u akların u a ı sen!!!

1930

ÇOCUKLARIMIZA NAS HAT

Hakkındır yaramazlık.
Dik duvarlara tırman
yüksek a açlara çık.
Usta bir kaptan
gibi kullansın elin
yerde yıldırım gibi giden bisikletini...
Ve dindersleri hocasının resmini yapan
kur un kaleminle yık
Mızraklı İmihal'in
ye il sarıklı iskeletini..

Sen kendi cennetini
kara topra ın üstünde kur.
Co rafya kitabıyla sustur,
seni «Hilkati Âdemle» aldatanı...
Sen sade topra ı tanı
topra a inan.
Ayırdetme öz anandan
toprak ananı.
Topra ı sev
anan kadar...

1928

B R H NTL N N A ZINDAN

arktan geliyorum.
arkın isyanını
haykıraraktan geliyorum...
imale akan rüzgârlarla a tım
Asya'nın yollarını:
ula tım
sana!

Haydi uzat kollarını,
beni kucakla ana!

Ben arktan geliyorum,
arkın isyanını
haykıraraktan geliyorum.

arklıyım.
syanda haklıyım...
Gözlerini ver bana,
fitil nerede göster bana;
ate lemesi benden..

Ben,
24 saatte 24 saat çalı an,
sarı kemikli sırtında
kırbaç izleri nasırla an
milyonların
evlâdıyım...

Ben onların
doludizgin feryadıyım..

ASYA'nın,
sonsuz, sıtmalı, sarı
bataklıkları
vardır.

Bunlar,
zehirli, yeme il havasında,
yekpare demirden
fabrikalar yükselen
bataklıklardır..

Gece, gündüz,
bu yeme il, dümdüz
havalara,
kara da lar gibi dumanlar bo alır.
Bataklıklar nefes alır,
çarklar döner
döner, döner...

Gözlerimizde canımız
söner söner...
Sarı sıtmal kanımız
parça parça ı ıklı altın olur.
Kara toprak ufuklarında Asya'nın
77 katlı bankalar,
bir masal hayvanı gibi solur
solur, solur...

Orda,
o bataklıklarda,
karde lerimin
vebalı, san
karınları,
sinekli et parçaları gibi sürünürken;
o bataklıklar
köylülere
cehennemin rüyası gibi görünürken;
ben
seni görmek arzusunu
bir sıla hasreti gibi derinledim,
ve sanma ki, orda aç bir köpek gibi inledim,
hayır...
imale akan rüzgârlarla a tım
Asya'nın yollarını,
ula tım
sana.

Haydi, tezol durmasana!...
Gözlerime nur ver...
Kafama uur ver...
Ordakiler
bekliyor beni....

ALARGA GÖNÜL

Alarga gönül:
Demir al..
Kırmızı bir amiral
gibi kaptan köprüsüne çık..
Kar ında deniz:
ka ı çatık
sana bakan
kocaman
bir mavi göz..

Alarga gönül.
Palamarı çöz...
Amiral
demir al.

Gönül kaptan köprüsüne çık..
Çayır kokusu alan
bir tay gibi kokla açık denizleri..
Çevirmesin senin kafam geri
geride kalanlara do ru giden
dümen suyunun köpüklü izleri..

Alarga gönül,
palamarı çöz..
Amiral
demir al..
Sür gemiyi dalgaların gözüne
Kulak asma Fikret'in sözüne..
Çocu um anan
olan:
denize inan..

Alarga gönül.
Daha alarga
daha alarga
daha
daha!

Alarga gönül
alarga...

1930

HOPA MAHPUSANES NOTLARINDAN

1

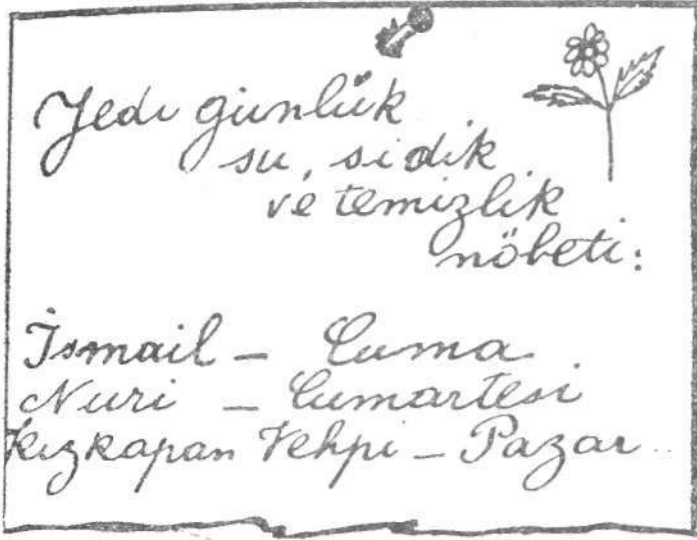
**KIZKAPAN O LU VEHP
VE
ÇOCUK MUH TT N'E DA R**

Bir gaz lâmbası...
Çivilenmi duvara...
Çivi, kuyru unu kıvıra kıvıra
bir defter kâadının

kalbini delip geçmi tir.

Kâat bembeyaz,
kâat sapsarı..
Çivi kâadın kanını içmi tir.
Lamba ya murlu bir sabah güne i gibi yanıyor
ve defter kâadı sallanıyor
asılmı bir adamın
beyaz gömle i gibi..

Beyaz gömle in gö sünde yazılar
var:

Dar
yalakta aptes alan ihtiyar
Kızkapan O lu Vehpi'dir.
Hindistan cevizinden yüzü
ve uzun kollarıyla o,
Okalıptüs dalından yeni inmi
kılı bir maymun gibidir.

Kızkapan su vuruyor
ensesine..
Omuzundan mendili dü tü
sidik tenekesine.

Vehpi a ırdı.
arıyor sa mını solunu.

Uzattı kolunu..

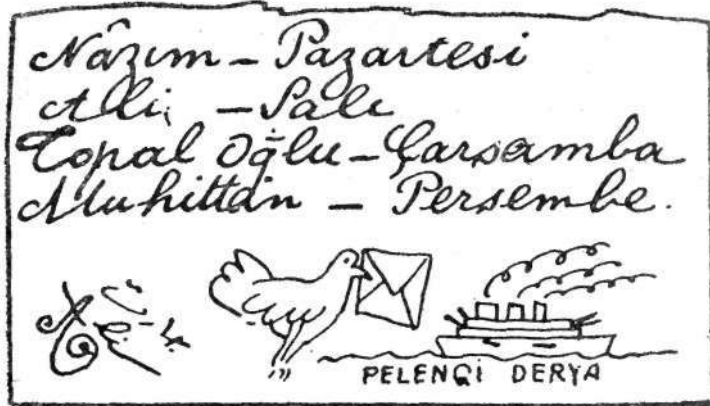
Kalın bir yılan gibi tenekeye girdi kol.

Çıkardı mendili.

Açıldı Kızkapan'ın dili:

— «Mendil bir karı bezdir amma
be karı ı bir ar ın olur.
Ar ın ar ını do urur..»

Kesildi Kızkapan'ın sesi.
Anla ıldı Vehpi'nin kerrakesi!

Muhittin 13 ya ındadır.
Zorla çıkarılmazsa çıkmaz
bir fare gibi girdi i k esinden.
Saklar kendini pençesinden
yılan gözü bir kedinin..

Cinayetle Rize'ye sevkedecekler
cürmü büyüktür Muhittin'in.

Nasıl sevketmesinler ki
bir gece bir kanca alıp yanına
damından inmi
dedesinin
dkknına...

Çok sürecek çok
Muhittin'in acısı.
Kurtulu yok
dedesi davacısı...

2

SEMBOL ST A RLERE BENZ YEN B R DEL YE DA R

Çıplak omuzlarıyla saatlar
ekiyor yedeklerinde:
gecenin siyah yelkenli gemisini..
Zindanın sarı ı ıklı havasında sular ı ırdıyor
Mahpuslar abanmı
geminin
parlıyan kreklerine...
— «Ormanın içinde tuttum horozu
ba ında kanlı bir tara ı vardı.

Beni kesme dedi, bana yalvardı,
Kesmedi horozu körmü bıça ım.
Horozun ba ını koparaca ım.
Koparaca ım.
Koparaca ım.
Kopara
kopara
kopara
koy parayı çak kozu..

Ormanın içinde tuttum horozu.
Ate kanadını açtı horozum,
fırladı elimden, kaçtı horozum..»

Kar ımızdaki
«NEZARET»e atılan deli:
Sembolist bir air gibi ba ırmaktadır.
Ate kanatlı horozunu ça ırmaktadır.

— «Ormanın içinde tuttum horozu..
Beni kesme dedi..»

Ses kesildi.

Ses yükseldi haykırarak:
— «Vurma bana
kırıldı ate tarak!!»
Deli imdi yüz üstü yerededir.
Ve beyaz donlu bir adam,
çi neyip bıyı ını,
bu et yı ını
polis palaskasıyla dövmededir..

Hasan dayı ba ırđı yanımdan.
sarılıp demir parmaklı a:
--- Dövmeyin be deliyi
Yol vergimi arttırın iki misli.
Yatarım doksan gün daha!!

Sarardı Yusuf o lu:
gözleri bir mavzer namlusu gibi
kur unla dolu.

1928 Hopa Mapusanesi

BENERC KEND N N Ç N ÖLDÜRDÜ?

**KALKÜTA'DA B R POL S KARAKOLU
GÖK GÜRLER ÜÇ POL S G RERLER**

Birinci Polis — Nereye gitmi tin?

İkinci Polis — Domuz bo azlamaya...

Üçüncü Polis — Sen neredeydin?

Birinci Polis — Köprünün üstünde

bir Hintli karı gördüm demin:

Kuca ında kertenkele suratlı bir çocuk vardı.

Çocuk beni görünce, ba ladı a lamaya

a lamaya

a lamaya...

Karıya:

— Sustur u piçi.

Britanya polisine selâm versin, dedim,
Selâm vermezse, kuyruksuz bir fare gibi
gebersin, dedim..
Ne sustu, ne selâm verdi kara kurba a yavrusu.
Akıyordu su..
Akar suya fırlattım bu zırlıyan eytan piçini.
Anası yüzüme bakıp
kara bir uçurum gibi çekti içini.
Dokundu rikkatime
bu iç çeki .
Madrashlı bir ihtiyar:
«Azabı azabla tedavi edin» demi .
Getirdim karakola kocakarıyı.
Sarı sırtından kızıl kan sızdırıp
çekece im içinden a rıyı...

kinci Polis — Sana bu i te yardım için,
kocakarıyı eski bir halı gibi
ayaklarına serece im.

Birinci Polis — Lütûfkârsın...

Üçüncü Polis — Ben de sana:

Bengale ormanlarında avlanmı bir filin
koparılmı erkekli inden bir kamçı verece im...

Birinci Polis — Ba ka bir ey istemez..

Malûmdur bana azabı ıstırap,
ezberimdedir tekmil kitabı ıstırap.

Meselâ:

Uykulara **kâbus gibi çökebilirim,**

tırnak sökebilirim..

Kulakların içine sıcak kur un dökebilirim.

Ellerin derisini eldiven gibi soymak,

koltuk altına kaynar sudan yeni çıkmı

hindi yumurtası koymak,

sirke damlatarak gözleri oymak,

domuz topu ıtlak olunan usûl,

velhasıl daha bin bir usûlle gayeye vusul

mümkündür bence...

Bakınız bende ne var??

8 ve 2 polisler — Göster bize göster bize!!,

Birinci Polis — Geçenlerde yakalanan

Hintlilerden birinin

taze kesilmi ba parma ı...

Kesildikten sonra yarım santim uzadı tırna ı...

(Makbet'in tesiri altında kalınarak yazılan bu parça, yakında çıkacak olan «Benerci Kendini Niçin Öldürdü?» kitabından alınmıştır.)

Cevap No: 3

BİR KOM K ADEM

Gözleri, kulakları, elleri, ayaklarıyla,
han, hamam, apartıman ve konaklarıyla,
16 sayfaları, baskı makinaları tanklarıyla,
çatal, pıçak, tabak ve bardaklarıyla,
yamak ve yardaklarıyla
hücuma kalktılar!..
Hele içlerinde öyle bir tanesi var,
öyle bir tanesi var ki:
nsanın yüzüne öyle bakar,
öyle melûl bakar ki:

toka edersin eline hemen papelini.
Ve sıkar sıkmaz onun belini
sivri dilli, zilli bir bebek gibi çırpar elini...

O bir komik âdemdir.
Portakal O lu zâdemdir.

*

Han, hamam, apartıman ve konaklarınızla,
çatal, pıçak, tabak ve bardaklarınızla,
yamak ve yadağlarınızla
hücuma kalktınız!

Hak varsa e er,
hücuma kalkmak hakkınız..

Efendiler,
kinizle teker, teker
payla tık kozumuzu!
imdi sıra onun,
gelsin o!!

Gel.
Sen:
itlerini öne itip
karanlıkta yol kesen
hatip!!!!

Sen:
Be inci Mehmed'in saltanatını,
Halife'nin altın nallı kır atını,
papellerin kat katını
ve teneke suratını,
doldurup torbana
sıska sırtında ta ıyorsun..
Torbayı doldurmak için ya ıyorsun.
Bana gelince,
ben:
geni omuzlarımda dim **dik bir** kelle **ta ıyorum.**
Ve ya ıyorum:
kellemin
içindeki
için..

Farkındayım niçin:
kan
fı kırıyor
bana bakan
«âte fe an?!»
gözlerinden...

Ve niçin:
cümleler ezberlemi in
Fehim Pa a'nın sözlerinden...

Fehim Pa a'nın hayrülhalefi,
bize sökmez afi..
Çıkmak istedi im yaldızlı bir merdiven yok.
Kalbimin elinde ipekli eldiven yok..
Çıplak bir yumruk gibi kalbimi soymu um.
Kellemin
içindeki
için,
kellemi koymu um..

Sen...
Hayır...
Seninle böyle konu mak istemem..
Hem,
ben ki yegâne asaleti
di li dü manla bo u makta bulanım,
seninle bo u mak istemem..
Sen bir komik âdemsin.
Portakal O lu zâdemsin.
Toka ederler papelini,
sıklarlar senin belini,
sivri dilli, zilli bir bebek gibi çırparsan elini.
Sen bir komik âdemsin!
Sen...
Fehim Pa a'nın hayrülhalefi .....
Bu kadarı kâfi . . . . .

Bu yazının kâfi derecede kuvvetli olmadığını
müterîfim. Kabahat bende de il, ilham edende.

{ kutupyıldızı kitablığı }
1

Nâzım Hikmet'in oğlu ve varisi Mehmet Hikmet'in Türkiye'deki vekili ile 1967'de yapılan ve 1974'te yenilene telif sözleşmesi gereğince Cem Yayınevi, büyük sanatçının tüm eserlerini yayımlayacaktır.

Nâzım Hikmetin, tüm eserlerini düzenleme çalışmasına önce Şerif Hulusi başlamıştı. Onun ölümüyle yarım kalan bu çalışmayı Asım Bezirci sürdürmüştür.

"Tüm Eserleri"nin bu birinci cildinde Nâzım Hikmet'in "İlk Şiirler'i ile "835 Satır" ve "Sesini Kaybeden Şehir" adlı eserleri bulunmaktadır. Bu eserlerden ilki 1930'da, ikincisi 1931'de komünizm suçlamasıyla yargılanmış ve beraat etmiştir.

"Tüm Eserleri" dizimiz, Ankara'da 1968'de Dost Yayınları'na basımına başlanan ve yasaklanan "Nâzım Hikmet - Bütün Eserler, 1" adlı yayının tekrarı yada devamı değildir. Ondan ve Ekber Babayef'in aynı adı taşıyan dizisinden ayrı bir yöntem, sistem ve kapsamla hazırlanmaktadır. Öyleyken, iki yayın hep birbirine karıştırıldığından, dizimizin adını "Tüm Eserleri" olarak değiştirdik.

Şiirlerin derlenmesinde genellikle Türkiye'deki basımlar temel alınmış, çeşitli basımlar arasındaki ayrımlar ile eksikler ve yanlışlar da ayrıca gösterilmiştir. Her cildin sonuna, derlenen metinlerle ilgili biyografik ve bibliografik "notlar" konulmuştur.

3. BASIM

Tüm kitap severleri Saklı Kütüphane'ye bekliyoruz.

Not.

Bu e-kitap tanıtım amaçlıdır. Sevdiğiniz bir yazarın zarar görmesini istemiyorsanız ön izleme yaptıktan sonra beğendiyseniz lütfen satın alınız. Hiç birşey baskılı bir kitabı elinize alıp okumanın vereceği keyfi veremez

Orodruin & Kahin

www.e-kitap.us